

Fåglar
i Närke

2014 nr 2

Shirley Larsson

Fåglar i Närke

Årg 37 2014 Nr 2

Närkes Ornitologiska Förenings medlemstidning

Redaktör och layout

Åke Lorin Brantströms gränd 12, 702 28 Örebro,
Tel. 019-24 49 32, 070-326 90 02.
E-post: ake.lorin@telia.com

Manusstopp

för **Fåglar i Närke 2014 nr 3** är den 15 aug.

Närkes Ornitologiska Förening

En ideell regionalförening av Sveriges Ornitologiska Förening, SOF.

Medlem i Närkes Ornitologiska Förening blir man genom att sätta in årsavgiften på plusgiro 430 33 22-4 eller bankgiro 5747-3357. Årsavgiften är för vuxen 200 kr, för familjemedlem 50 kr (erhåller ej medlemstidning), för ungdomsmedlem (13-20 år) 100 kr och för barn (1-12 år) 50 kr. Medlem i NOF erhåller vår medlemstidning som utkommer med fyra nummer per år.

Redaktionsgrupp

Ann-Margret Elmroth, Tel. 019-32 01 83, 070-637 15 95. E-post: elmroth@telia.com
Magnus Helleryd, Tel. 019-298 692, 070-238 37 93
E-post: magnushelleryd@hotmail.com
Marianne Johansson, Tel. 019-36 17 75, 070-656 63 69. E-post: marianne-j@telia.com
Björn Ander, Tel. 070-763 20 07. E-post: bander68@gmail.com

Adressändringar sänds till:

Närkes Ornitologiska Förening
c/o Hans Waern, Box 42, 692 21 Kumla.
E-post: hans@ekonoma.se

NOF:s föreningslokal

För sammanträden, litteratur, utställningsmaterial, holkar m m. Källarlokal med ingång gavel på gårds- sidan. Adress: Hagmarksgatan 9, Örebro.

NOF:s hemsida: www.sofnet.org/nofnet

Du är välkommen att besöka NOF:s hemsida där du finner information om föreningens verksamhet.

**Upplev naturen närmare
med en kikare från oss**

Välkommen in!!

kikarproffsen

A-FOTO
BUTIK & ATELJÉ

Filarevägen 3 (Lillån) 019-250623 www.a-foto.se

Omslagsbild: **Fisktärna** *Sterna hirunda* efter en akvarell av Staffan Ullström.

Text: Ann-Margret Elmroth

Det latinska namnet för fisktärna säger mycket mer än man kan ana. Sterna är ett frisiskt ord, härstammar alltså från Nordsjööarna vid Engelska kanalen och beskriver fågelns läte. Hirunda betyder svala. Även om fisktärnan är bra mycket större än våra svalor kan väl ingen förneka att den är svallik i sin kroppsform, smäcker, med långa, spetsiga vingar och lång stjärt, och sitt flygsätt. Dessutom anländer den från sin långa vintervistelse nere vid kusterna i Sydafrika, Angola och Namibia ungefär samtidigt med svalorna. Sent i april eller tidigt i maj kan man få en underbar årskryssdag ute vid Rysjön eller varför inte någon Hjälmårö. Då svävar svalliknande varelser över vattnet eller ryttlar med siktet inställt på en småfisk vid vattenytan. Handlöst låter den sig falla rakt ner, försvinner under ytan och kommer en gång på fem försök upp med en liten fisk på tvärs i näbben. Särskilt när tärnungarna ha kläckts i en liten gräs- och vasstråklädd håla på stranden är fisktärnan ständigt sysselsatt med att patrullera av vattnen i sitt födosök. Den lever gärna kolonivis och den största tärnkolonin (302 bon 1988) i vårt land har man funnit i Hjälmaren, på Lungersbådan. Som den kan flyga, ändra riktning genom att fälla kroppen i annat läge och blixtnabbt störta ner i vattnet! Det är svårt att slita sig från det skådespelet. Lagg här till deras

skriande, nästan lika sommarmarkerande som tornsvalans, (kit-kit eller kirri-kirri-kirri)

Fisktärnan är 31-35 cm lång, översidan är vit med en mörk kil längst ut på vingarna och undersidan är vitaktig, ej grå. I flyttningstider får man lov att särskilt bedöma stjärtspröten, som inte ska sticka ut bakom vingspetsarna på en sittande fågel, benen inte så korta att fågeln ser ut att huka sig och näbben ska inte vara helt och hållet röd utan ha en svart spets. Annars ser man en silvertärna som inte häckar i våra trakter utan långt norrut, både i skärgårdar och vid insjöar i fjällområden och i tajgan. Utseendet på ungfågeln skiljer sig från de vuxnas, men det behöver vi inte bekymra oss för, de första tre levnadsåren tillbringar de på övervintringsstället.

Tyvärr verkar antalet fisktärnor vara på tillbakagång, förhoppningsvis endast tillfälligt. Paren håller ihop flera år. Kan det bero på att hannen uppvaktar honan före parningen med en småfisk? Han står för övrigt för det mesta av fiskafänget och kommer hela tiden hem med mat till de tre ungarna. Även om silvertärnan är nummer ett som långflyttare (ända ner till Antarktis) är det en rejäl flygning fisktärnan har framför sig när hon ger sig av söderut i slutet av augusti eller början av september

Ordföranden har ordet

Hans Waern

Då är det åter dags att skriva några rader till denna del av Fåglar i Närke. En fantastisk vår ligger bakom med flera ovanliga arter som har besökt oss i Närke. Jag hoppas att ni har hunnit med att vara ute i våra Närkingska fågelmarker.

Jag får börja med att beklaga det missöde som ägde rum i förra numret av Fåglar i Närke. Vår tryckare häftade av misstag in betalningspåminnelser i tidningen som gick till alla medlemmar, inte bara till dem som inte hade betalt. Till och med till hedersmedlem-

mar och ständiga medlemmar fick påminnelsen. Därför är många av er som nu har betalt dubbel avgift för detta år. Styrelsen föreslår att denna dubbelbetalning får stå kvar som medlemsavgift för 2015. Vill du ha tillbaka de pengar som är dubbelbetalt så ber vi dig ringa eller skicka ett mail med kontouppgifter till undertecknad, så ordnar jag det. Vi hoppas att rutinen är acceptabel för er som drabbats.

Foto: okänd

Undertecknad representerade NOF tillsammans med Ulf Jorner vid SOF:s årsmöte i april som i år ägde rum i Kalmar. Vi deltog på fredagen på ett mycket intressant seminarium som handlade om Östersjön. Många intressanta frågor togs upp på seminariet, bl.a. miljötillståndet i Östersjön. Några artspecifika föredrag hölls, bl.a. om tillstånden för populationerna för ejder, silltrut och skräntärna som är kraftigt vikande. SOF har startat ett projekt med skräntärna för att försöka hjälpa arten till ett större bestånd. I Stockholms skärgård har vår vanligaste skärgårdsand, ejdern minskat drastiskt. De misslyckas ofta med häckningen, vilken gör att beståndet minskar. Även för silltruten går det dåligt på Ostkusten, dvs den östliga rasen. Deras siffror har också minskat drastiskt. På västkusten går det bättre för arten. Vi fick höra om utsjöbankarnas betydelser för fågellivet och vissa speciella inventeringar som ägt rum längs Smålands olika havslokaler i sam-

arbete mellan Länsstyrelsen och lokala ornitologer. Som sagt det var en mycket givande dag.

Lördagen och söndagen var själva årsmötet. De olika punkterna som normalt tillhör ett årsmöte var utspridda under agendan och togs upp under båda dagarna. Vi fick se SOF:s nya logotype, som arbetats fram. Studieförbundet informerade om vad de kan göra för SOF och regionalföreningarna. SOF:s styrelse har arbetat med visioner och strategier under 2014-2018, vilket det informerades om. Ett mycket intressant föredrag hölls av 2 personer som har arbetat hårt med att stoppa ägginsamlandet. De gjorde ett stort bidrag för att 3 personer kunde gripas, som hade samlat in mycket stora mängder med ägg. De berättade bl.a. att det när en häckning av fjälluggla i Jämtland blev känd via ett radioprogram kunde äggsamlarna ses flyga över fjällområdet med en helikopter morgonen därpå. De använder svan i stor utsträckning för att lokalisera deras

NOF:s styrelse

Ordförande och kassör

Hans Waern, Vilebacken 45, 692 36 Kumla,
Tel. 019-58 20 18, 070-492 53 51

E-post: hans@ekonoma.se el. hans.waern@telia.com

Vice ordförande, fågelskydd, utbildning
och bibliotekarie

Ulf Jorner, Måbärsvägen 11, 703 75 Örebro
Tel. 019-31 21 46, 070-661 66 55

E-post: ulf.jorner@spray.se

Sekreterare, PR-och mediagrupsansvarig

Kent Halttunen, Nygård, Norra Folkavi,
71991 Vintrosa. Tel. 070-216 11 30

E-post: kent.halttunen@tele2.se

Rolf Hagström, Exkursansvarig

Vreta Gård 207, 692 93 Kumla
Tel. 019-23 44 75, 076-142 17 21

E-post: rolf.hagstrom@gmail.com

Bengt Jalsborn, Lotteri- och försäljningsansvarig

Vallnäs vägen 3, 703 58 Örebro,
Tel. 019-12 70 80, 070-113 47 99

E-post: b.jalsborn@gmail.com

Ronnie Lindqvist, Rese- och inventeringsansvarig

Bertil Waldéns gata 6, 702 15 Örebro,
Tel. 019-10 23 33, 070-262 14 17

E-post: lindqvist_ronnie@hotmail.com

Per Karlsson Linderum, Resor o mediagruppen

Babelsvägen 2, 697 74 Sköllersta
Tel. 019-188414, 072-2250063

E-post: per.karlsson.linderum@orebro.se

Suppleanter

Tord Larsson Resor, exkursioner o fågelskydd.

Hagalundsvägen 39 A, 702 30 Örebro
Tel. 070-716 62 54, 019-24 62 53

E-post: info@isonine.se

Håkan Carlestam, Inomhusmöten

Engelbrektsgatan 13B, 702 12 Örebro
Tel. 070-531 14 20

E-post: carlestam@gmail.com

Åsa Bengtsson, Inomhusmöten och tjejgrupps-
ansvarig

Loggatan 13, 70228 Örebro
Tel 073-3322031 019-333527

E-post: asa.bengtsson@orebro.se

möjliga byten. I deras samlingar hittades ett av Sveriges första bo av flodsångare. En komplett kull med ägg noterat med var och när boet plockades. Vi blev nog alla till mans lite skakade när vi hörde föredraget. Det informerades om SOF:s arbete med skogsfrågor inom FSC och artskyddsförordningen inom skogsbruket. På kvällen höll den lokala föreningen några föredrag. En man som arbetat väldigt mycket med nattskärar höll ett mycket intressant föredrag om sitt arbete med den arten.

Det anordnades även exkursioner till små-

ländska fågellokaler i närheten av Kalmar. Svinö vid Kalmar sund besöktes för att se på sträcket. Några mycket fina fågellokaler vid namn Hagbyhamn, Bottorp och Kalmar dämme besöktes för att se på de olika kust- och våtmarksarterna som fanns där.

Både Ulf och jag var överens om att det var ett mycket bra och givande årsmöte som bidrog till att ge oss många nya kunskaper.

Jag önskar er alla riktigt sköna sommarmånader.

Väl mött i markerna !!! 🐦

Foto: Karl-Axel Eriksson

Till minne av min vän Sven Engström

Så snart jag flyttat till Örebro 1975 lärde jag känna Sven Engström. Han var socionom och arbetade på Örebro kommun socialförvaltning, där han senare blev chef för en kommundel. Själv jobbade jag på kommunens miljöförvaltning fram till 1995 och vi båda kunde hålla god kontakt i många gemensamma frågor.

På 70-talet var Örebro Biologiska Förening den enda naturförening som fanns i staden med ett medlemskap öppet för alla intresserade. Här var både Sven och hans hustru Ingrid mycket aktiva, Ingrid inom botaniken och Sven även inom ornitologin. Han var också sedan 1979 invald i den då som smått exklusiv ansedda Ornitologiska Klubben, OK. Där hade Sven fått medlemsnummer OK 70. Sven var klubbens ordförande, ”hövding”, i flera omgångar och han var även OKs ständige representant i Stiftelsen Erik Rosenbergs minnesfond fram till sin död.

Vi var några stycken som inte var helt tillfreds med sakernas tillstånd i Närke, dvs att det saknades en ornitologisk regionalförening knuten till riksföreningen SOF och som kunde vara öppen för alla fågelskådare. Därför blåste vi under 1977-78 liv i den insom-

nade Närkes Ornitologiska Förening. Sven blev snabbt indragen i föreningsarbetet, först som aktiv exkursionsansvarig. Från 1981 satt han i styrelsen i många år, där jag då kommit in som föreningens andre ordförande, efter Christer Nyten. Sven hade ett brett naturintresse som omfattade mer än fåglar. Hans hustru Ingrid var den stora inspiratören till blommornas värld och hon var så gott som alltid med på NOFs exkursioner till när och fjärran. Sven och jag gjorde många fågelresor, både tillsammans med NOF men även själva. Vi tog bl.a. på oss en myrinventering i Jämtland och bodde vid Ånnsjöns strand. Där var det mer mygg än fågel, kan jag enkelt sammanfatta. Men Sven var alltid positiv och på gott humör. När vi hamnade i himlastormande oväder och annat otyg så sa han: ”Fåglarna är mer aktiva efter oväder” och han hade rätt! Sven och Ingrid var flitiga gäster vid vårt torp Skoghem i Nora så länge vi hade det kvar, och själva gästade vi alltid deras kära stuga i Hjälmarsberg.

Sven blev 83 år den 8 mars i år. Hans högt älskade hustru Ingrid hade lämnat honom under hösten 2013. Förstämningen och saknaden efter en kamrat med ett i högsta grad levande intresse för fåglarna är stor. Den som vill hedra Svens minne kan ge en gåva till Närkes Ornitologiska Förening bg 5747-3357 eller till Örebro Läns Botaniska Sällskap pg 64 26 24-1.

Staffan Åkeby, OK 75

Fågelrapport för Närke 2013

Den regionala rapportkommittén (Rrk) i Närke har under 2013 bestått av Magnus Friberg (Knölsvan – Fasan), Johan Åhlén (Smålom – Tofsvipa), Andreas Sandberg (Kustsnäppa – Alkekung), Ove Pettersson (Tamduva – Dubbeltrast) samt Ola Erlandsson (Gräshoppsångare – Sävspärv).

Årets rapportering till Svalan från landskapet Närke innebar nya prydliga rekord både när det gäller antalet inrapporterade rader samt antalet olika observatörer på ett år. Detta års sammanställning har inneburit genomgång av hela 93573 observationer gjorda av hela 974 olika rapportörer. Observationerna rör 245 olika arter och under 2000-talet har antalet arter legat mellan 240 och 250 under nästan samtliga år. Två nya arter för landskapet noterades under året. Svarthuvad trut i början av januari samt orientseglare i mitten av maj. Förutom dessa gjordes också det första fyndet för landskapet av den brittiska rasen av gulärla vid namn *flavissima* samt det andra fyndet av tjockfot.

Övriga arter eller raser som sticker ut ur mängden är bland annat svarthalsad dopping, ägretthäger, svart stork, vit stork, stäpphök, aftonfalk, mindre sumphöna, rödspov av rasen *islandica*, dammsnäppa, vittrut, vitvingad tärna, härfågel, citronärla och höksångare. Ett oerhört händelserikt år med andra ord! Vi har med vilje även detta år valt att inte ha med lika mycket fenologiobservationer i denna rapport som vi haft tidigare. Dels av utrymmesskal men även på grund av att en separata artikeln i ämnet kommer att publiceras i ett senare nummer av tidningen.

När det gäller väder och vind präglades året mycket av att det började kallt och ogästvänligt långt in i april månad samt att det dessutom var varmt och gästvänligt ända fram till årets sista skälvande dagar med isfria sjöar. Sommaren håller nog de flesta med om att den var fantastisk och oavsett vilka semesterveckor man "åkt på" på arbetsgivarens marknad så var de allra flesta nöjda med de lata dagar man kunde ha i värmen. Under långa perioder såväl under sen vår som under sommar och sen höst dominerades vädret av dominanta och kraftiga högttryck i öster som pumpade upp värme och rara fåglar mot våra breddgrader. När detta skrivs har vi kommit en bra bit in på våren 2014 och snart kommer de sista regelbundna häckfågellarna tillbaka från sina vintervisten. Vi hoppas naturligtvis på att fågelåret skall bli lika fantastiskt, oberäkneligt och överraskande som det gångna. Glöm därför inte bort att skåda exempelvis när det regnar eller blåser snålt. Regnskydd och vindskydd finns ju där ute och det är ofta då det mest oberäkneliga inträffar. Att det dyker upp något riktigt sällsynt är väl kanske de flestas önskan men även en oväntad mängd av någon art eller helt enkelt ett möte utöver det vanliga med vilken vanlig art som helst.

Trevlig läsning! /Rrk Närke

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

Klart mindre fynd av arten än under de senaste åren. Troligen som en direkt följd av den långa och utdragna vintern.

Vår: 2 ex str NO Bäckelid, Nysund Nrk 3.4 (Sören Hedberg). 2 ex Tysslingen, Norra, Tysslingen 4-6.4 (Helny Olsson, Åke Lorin m.fl.). 3 ad Kvismaren 5-15.4 (Stickan Hallemark, Joakim Johansson m.fl.). 1 ex str N Björka lertag 6.4 (Frank Tholfsson). 1 ex Vårbo, Skagern Nrk 6.4 (Mårten Persson). 3 ad str NO Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 6.4 (Leif Paakkonen). 4 ad Rånnestamaden, Tysslingen 7.4 (Erik Törnvall, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex Brostugan, Laxå 7.4 (Tage Carlsson, Pierre Blanksvärd). 1 ex Lindbacka 7.4 (Åke Jalo). 3 ex Tysslingen, Norra, Tysslingen 8-9.4 (Helny Olsson, Bengt Jalsborn m.fl.). 2 ad str NO Vibysjön 8.4 (Mårten Gustavsson). 2 ex Säby, Vintrosa 8.4 (Kent Halttunen). 2 ex Tysslingen, Södra, Tysslingen 10-15.4 (Lennart Eriksson, Hans Waern m.fl.). 1 2K+ str NO Välakär-

ren (f.d. Sankängen), Vibysjön 14.4 (Mårten Gustavsson).

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Den stora svanrasten som vi vant oss vid i Tysslingen blev inte så stor som den brukar detta år. Detta som en följd av den extremt långa och utdragna vintern, så när värmen väl kom för de flesta svanarna bara förbi Närkekläppen. Vårens låga och sena toppnotering blev 2333 ex den 9.4, det kan jämföras med fjolårets högsta siffra som var 4103 ex den 17.3.

Vårens högsta noteringar vid Tysslingen: 1035 ex 4.4, 1171 ex 5.4, 1608 ex 6.4, 1801 ex 7.4, 1875 ex 8.4, 2333 ex 9.4, 1369 ex 10.4, 1405 ex 11.4, 1943 ex 12.4, 1179 ex 13.4, 1681 ex 14.4, 1078 ex 15.4 och 1092 ex 16.4 (Bengt Jalsborn, Helny Olsson, m.fl.).

Häckningar: Säkra häckningar finns rapporterade från 18 lokaler. Betydligt fler par än i fjol men mörkertalet torde fortfa-

rande vara stort.

Sädgås *Anser fabalis*

Ett mycket udda år för arten i landskapet. På våren rastade ovanligt många individer i Kvismaren och ett par ordnade räkningar kunde genomföras. På hösten var dock fåglarna extremt utspridda och ingen ordnad räkning kunde göras i Kvismaren. Troligen lockade maderna inte gässen till övernattnig då vattenståndet var extremt lågt. Men en kvalificerad uppskattning ger att drygt 20 000 sädgäss rastade i området i början av oktober.

Vår: 8300 ex Kvismaren 28.3 (Magnus Friberg), 9310 ex Kvismaren 9.4 (Kvismare Fågelstation).

Tundrasädgås *Anser fabalis rossicus*

En liten minskning i antalet rapporter jämfört med ifjol, men denna ras förekommer alla gånger i större omfattning än vad dessa rapporter vittnar om.

Vår: 1 ex Hammarmaden, Kvismaren 24.3 (*Börje Broström, Birgitta Dawidsson m.fl.). 1 3K+ hane märkt Hammarmaden, Kvismaren 31.3 (*Anne-Marie Johansson, Magnus Friberg m.fl.). 1 6K+ hane märkt Hammarmaden, Kvismaren 31.3 (*Magnus Friberg). 1 ex Hammarbron, Kvismaren 1.4 (*Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 41 ex Hammarmaden, Kvismaren 6.4-7.9 (*Magnus Friberg, Patrik Rhönstad m.fl.). **Höst:** 3 ex Rysjön, Kvismaren 16.9 (*Robert Åkerlund). 2 ex Vranalogen, Kvismaren 22.9 (*Kjell Johansson). 7 ex Rysjön, Kvismaren 5.10 (*Patrik Rhönstad). 6 ex Södra tornet, Tysslingen 30.10 (*Kjell Johansson). 8 ex Öns åkrar, Kvismaren 9-10.11 (*Magnus Friberg, Birgitta Dawidsson m.fl.).

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Närke fortsätter vara Sveriges överlägset bästa landskap för att se spetsbergsgäss. Ska man försöka skönja en liten trend så är det att fåglarna verkar dela upp sig lite mer mellan Kvismaren och Tysslingen.

Vår: 328 ex Hammarmaden, Kvismaren 2.4 (Magnus Friberg). 354 ex Västra rakan, Kvismaren 14.4 (Joakim Johansson). **Höst:** 322 ex Ångsholmen, Tysslingen 23.10 (Lennart Eriksson). 565 ex Kvismaren 27.10 (Magnus Friberg). 370 ex Gräve kyrka, Tysslingen 14-15.11 (Kent Halttunen).

Bläsgås *Anser albifrons*

Som vanligt betydligt talrikare på våren än hösten i landskapet. Fortsatt är Tysslingen Närkes bästa rastlokal för arten. Ingen gång under hösten observerades mer än två ex vilket är ovanligt lite!

Vår: 75 ex Hammarmaden, Kvismaren 26.3 (Bengt Jalsborn). 66 ex Kvismaren 9.4 (Kvismare Fågelstation). 75 ex Gymningemaden, Tysslingen 27.4 (Thomas Eriksson). 175 ex Gymningemaden, Tysslingen 5.5 (Stefan Risberg).

Fjällgås *Anser erythropus*

Årets enda fynd utgjordes av 6 ex som stannade i och runt Kvismaren i över en månad under hösten. Alla 6 individerna var märkta med färgringar på

Nya NOF medlemmar

Under året till och med 24 februari har nedanstående medlemmar registrerats. Välkomna till föreningen.

Kerstin Fredlund, Sturegatan, Örebro

Arne Lund, Frövi

Thord Eriksson, Krokvägen, Örebro

Lars Erik Krafve, Rådmansgatan, Örebro

Bengt Österberg, Brevduvegatan, Örebro

Marie Lideus, Sjövägen, Örebro

Maria Wanche, Kalkspatsvägen, Örebro

Annica Engblom, Mullhyttan

Berit Sers och Erik Degerman, Kumminvägen Örebro

Anna-Karin Törnblom, Lövestagatan, Örebro

benen och visade sig vara utsläppta i Hudiksvall den 12.7 av Projekt fjällgås som försöker rädda fjällgåsen som häckfågel i Sverige. Flocken bestod av 4 1K och 2 2K hanar. Det kan tyckas konstigt men dessa projektfåglar är fullt kryssbara.

Höst: 6 hane Kvismaren - Sköllesta 16.9-9.11 (*Per Wedholm, Magnus Friberg m.fl.).

Snögås *Anser caerulescens*

Ett fynd av denna nästintill årliga parkrymlingsart .1 fynd: 1 ex Boglundsängen - Rynningeviken - Oset 31.5-16.6 (*Anders Jacobsson, Ronnie Lindqvist m.fl.).

Prutgås *Branta bernicla*

En klar minskning från föregående år i antalet observationer, men jämfört med samtliga år under 2000-talet så är ändå årets antal observerade individer över medel. En långstannande individ på Hammarmaden gladda många på våren.

Vår: 1 ex Hammarmaden, Kvismaren 4.6-29.9 (Kjell Johansson, Anders Jacobsson m.fl.). **Höst:** 7 ex Kvismaren 20.9 (Britt-Louise Korslid). 108 ex str Dimbobaden 24.9 (Leif Sildén).

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Oset och norra Vätterns skärgård är fortsatt de enda kända häcklokaler i landskapet och för första gången på några år ökade inte antalet rastande individer i Kvismaren på hösten.

Häckningar: 8 häckningar (31 ungar) bo, ägg/ungar Almbyängen, Oset 1.6-22.7 (Lennart Eriksson, Johan Åhlén, Ola Erlandsson m.fl.). **Höst:** 1385 ex Hammarmaden, Kvismaren 28.9 (Magnus Friberg).

Blåsand

Foto: Torbjörn Arvidsson

Gravand *Tadorna tadorna*

Ett normalår för arten i landskapet, men observationen om 10 ex i Rysjön sticker ut.

Vår: 2 ex Fågeludden, Oset 22.4 (Håkan Carlestam). 1 hona Rala åkermark, Hallsberg 23-24.4 (KG Andersson, Tage Carlsson m.fl.). 3 ex Irvingsholm, Tysslingen 24.4 (Bengt Jalsborn). 2 ex Irvingsholm, Tysslingen 26.4 (Helny Olsson). 1 ad hane Södra tornet, Tysslingen 12.5 (Bernt Bergström). **Höst:** 2 1K Fågelsjön, Kvismaren 16.8 (Christer Olsson). 1 1K Rysjön, Kvismaren 21.8 (Christer Sölveling). 5 1K Almbyängen, Oset 23.8 (Sune Johansson, Håkan Svensson m.fl.). 1 1K Hammarmaden, Kvismaren 17.9 (Pierre Blanksvärd, Birgitta Dawidsson m.fl.). 10 ex Rysjön, Kvismaren 24.9 (Håkan Carlestam).

Blåsand *Anas penelope*

Arten rastar talrikt i landskapet både vår och höst, men totala antalet individer är svåruppskattat på grund av få ordnade räkningar. Under hösten sågs även flera stora flockar sträcka på olika håll.

Vår: 340 ex Bärstaåkrar, Kvismaren 20.4 (Per Karlsson Linderum). 350 ex Hammarmaden, Kvismaren 24.4 (Per Karlsson Linderum). **öst:** 400 ex str SV Ormesta holme, Oset 17.9 (Johan Åhlén). 275 ex str S Ekbacken, Oset 17.9 (Åke Pettersson). 425 ex str Dimbobaden 24.9 (Leif Sildén).

Snatterand *Anas strepera*

Endast fyra säkra häckningar finns rapporterade detta år. Självklart är detta en väldigt missvisande siffra. I Kvismaren gav den årliga våtmarksinventeringen 56 par. Uppskattningsvis är det faktiska beståndet i landskapet drygt 100 par. Högsta vår och höstsiffror redovisas här.

Vår: 48 ex Rysjön, Kvismaren 29.4 (Per Wedholm). **Höst:** 400 ex Rysjön, Kvismaren 1.9 (Per Gustafsson, Jenny Sander).

Kricka *Anas crecca*

Äntligen tog någon på sig att räkna antalet krickor i Kvismaren på flera lokaler under några dagar på våren, vilket resulterade i ett mäktigt antal. En viss felmarginal finns såklart, men antalet är nog snarare i underkant än överkant av det faktiska antalet.

Vår: 2600 ex Kvismaren 21-24.4 (Per Karlsson Linderum). **Höst:** 500 ex Rysjön, Kvismaren 31.8 (Åke Pettersson).

Amerikansk kricka *Anas carolinensis*

Två rapporter av ett fynd i Tysslingen finns, men ingen av observatörerna har valt att skicka

in någon skriftlig rapport till Rrk för bedömning, så tyvärr underkänns detta fynd.

Stjärtand *Anas acuta*

Våtmarksinventeringen i Kvismaren gav mycket glädjande ett häckande par i Rysjön. Det är blott tredje gången som en häckning konstateras i landskapet. De tidigare häckningarna ägde rum 1963 och 2003, båda i Kvismaren. Utgången av häckningen är dock okänd. Inga särskilt höga antal sågs vare sig vår eller höst.

Årta *Anas querquedula*

Det finns sex säkra häckningar rapporterade i Svalan och lika många misstänkta häckningar. Våtmarksinventeringen i Kvismaren gav 3 par. Uppskattningsvis häckar 15-20 par i landskapet.

Häckningar: 1 häckning (7 ungar) bo, ägg/ungar Ormkärrsplattformen, Kvismaren 15.6 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 häckning (6 ungar) bo, ägg/ungar Ormestaängarna, Oset 24.7-7.8 (Lennart Eriksson, Per Wedholm m.fl.). 1 häckning (4 ungar) bo, ägg/ungar Ladviken, Oset 26.7 (Åke Pettersson). 3 häckningar (15 ungar) bo, ägg/ungar Almbyängen, Oset 27.7 (Ola Erlandsson).

Skedand *Anas clypeata*

Likt de flesta övriga simänder så är det ont om rapporter angående häckningar. Endast ett par på Boglundsängen och ett par i Oset finns rapporterat. I Kvismaren hittades dock sex par under inventeringen och landskapets bestånd beräknas fortsatt ligga stabilt på runt 20 par.

Häckningar: 2 i par ruvande Boglundsängen 2.6 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 häckning (7 ungar) bo, ägg/

ungar Almbyängen, Oset 21-27.7 (Ola Erlandsson, Johan Åhlén). **Vår:** 25 ex Fräknabotten, Kvismaren 21.4 (Per Karlsson Linderum). **Höst:** 50 ex Rysjön, Kvismaren 1.9 (Per Gustafsson, Jenny Sander).

Brunand *Aythya ferina*

Det är inte kul att vara brunand i Närke just nu. Endast en häckning har konstaterats och antalet par i landskapet är uppskattningsvis knappt 10.

Häckning: 1 häckning (4 ungar) bo, ägg/ungar Fågeludden, Oset 21-29.6 (Bo Ståhl, Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Bergand *Aythya marila*

Fortsatt relativt klen förekomst på våarna. Tangerat bottenrekord från norra Vättern där endast två observationer gjordes. Arten har dock en fortsatt god förekomst i landskapet under höstarna.

Vår: 2 i par str N Klåvudden, Harge 29.4 (Benny Fredriksson). 4 ex sträckförsök Klåvudden, Harge 5.5 (Håkan Carlestam, Stickan Hallemark m.fl.). 4 ex Norra tornet, Tysslingen 22.5 (Thomas Eriksson, Billy Lindblom m.fl.). **Höst:** 1 ad hane Reningsdammen, Fjugesta 15-22.7 (Weine Erlandsson, Michael Andersson m.fl.). 12 ex Hjälmarén Nrk 12.10 (Leif Sildén). 3 ex Yxviken, Segersjö 20.10 (Gunnar Nilsson, Tage Carlsson m.fl.). 1 ex Boglundsängen 23.10-8.11 (Eva Johansson, Kalle Källebrink m.fl.). 4 honf Nydalen, Harge 1.11 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson m.fl.). 1 hane Dimbobaden 4.11 (Per Karlsson Linderum). 2 ex Fågeludden, Oset 6.11 (Bernt Bergström, Olle Liljedahl m.fl.). 1 honf. Strandpromenaden, Rynningeviken 17.12 (Lennart Eriksson).

Ejder *Somateria mollissima*

Detta får anses som ett dåligt år för arten. Endast 26 individer har observerats fördelat på 6 tillfällen. Som vanligt är det vid norra Vättern man har störst chans att få in arten på årslistan i landskapet.

Vår: 6 ex (2+4) Klåvudden, Harge 29.4 (Benny Fredriksson). 5 ex Klåvudden, Harge 6.5 (Pierre Blanksvärd, Kent Halttunen m.fl.). 5 hane Klåvudden, Harge 7.5 (Nils-Erik Ström). 2 hane Klåvudden, Harge 7.5 (Nils-Erik Ström). 1 hane str N Nydalen, Harge 13.5 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 hane Lungersbådan, Hjälmarén Nrk 25.5 (Ulf Eriksson).

Alfågel *Clangula hyemalis*

Totalt endast tre fynd under året och endast ett vårfynd från Vättern. I sanning ett mycket magert resultat.

Vår: 1 honf Klåvudden, Harge 11.5 (Kent Larsson, Peter Gustafson m.fl.). **Höst:** 1 honf str S Nydalen, Harge 1.11 (Lennart Eriksson, Peter Gustafson m.fl.). 1 1K Nyängen, Kvismaren 8-9.11 (Ingrid Åkerberg, Weine Erlandsson m.fl.).

Sjöorre *Melanitta nigra*

Knappt 650 individer sågs vid norra Vättern under vårsträcket vilket är betydligt mindre än genomsnittet som legat på strax över 1000 individer under 2000-talet. De högsta sträckssiffrorna plus sommar- och höstobservationer redovisas nedan.

Vår: 60 ex str Klåvudden, Harge 28.4 (Per Karlsson Linderum, Håkan Carlestam m.fl.). 55 ex Klåvudden, Harge 29.4 (Benny Fredriksson). 68 ex str N Nydalen, Harge 4.5 (Stefan Risberg, Anders Jacobsson m.fl.). 64 ex sträckförsök Klåvudden, Harge 5.5 (Lennart Eriksson, Håkan Carlestam m.fl.). **Sommar:** 6 hane och 2 hona Lappe småbåtshamn, Lappe 3.7 (Johan Södercrantz). **Höst:** 1 ex str SV Romarebäcken, Hällabrottet 30.8 (Håkan Persson). 9 ex Nyckelgrundet, Hjälmarén Nrk 31.8 (Andreas Sandberg, Magnus Friberg). 1 ex str Dimbobaden 24.9 (Leif Sildén). 1 hona Katrinelund, Stora Mellösa 12.10 (Anders Jacobsson). 2 honf Klåvudden, Harge 25.10 (Nils-Erik Ström). 4 honf str V Näsudden, Dimbobaden 26.10 (Anders Jacobsson). 9 ex Nydalen, Harge 1.11 (Lennart Eriksson, Andreas Sandberg m.fl.). 1 ex Klåvudden, Harge 8.11 (Nils-Erik Ström). 2 honf Tisaren, Åsbro 14.11 (Kent Larsson). 1 honf Åssöbron 15.11 (Johan Åhlén). 1 honf Klåvudden, Harge 16.11 (Nils-Erik Ström). 1 honf Vibysjön 23.11 (Pierre Blanksvärd, Tage Carlsson m.fl.). 1 1K honf Lappe småbåtshamn, Lappe 15-26.12 (Johan Åhlén, Magnus Friberg m.fl.).

Svårta *Melanitta fusca*

Även svårtorna uppvisade ett magert vårsträck i landskapet, knappt 350 individer sågs totalt under våren. Högsta sträckssiffrorna plus samtliga höst- och vinterfynd redovisas.

Vår: 58 ex Nydalen, Harge 12.5 (Ove Pettersson, Lars Karlsson). 108 ex str Stora Röknen, Vättern Nrk 6.6 (Leif Sildén). **Höst:** 1 ex Nydalen, Harge 31.8-1.9 (Björn Ander). 42 ex str Dimbobaden 24.9 (Leif Sildén). 1 ad hane Nyckelgrundet, Hjälmarén Nrk 2.11 (Andreas Sandberg). 5 honf Brearen, Hjälmarén Nrk 10.11 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson). 1 ex Flatviken,

Sjöorrepar

Foto: Torbjörn Arvidsson

Göksholm 7-25.12 (Anders Jacobsson, Magnus Friberg).

Salskrake *Mergus albellus*

Finns rapporterad från något färre månader än vanligt till följd av den långa och kalla vintern. Observationer saknas helt i januari, februari, mars och juni. Högsta observerade antal redovisas.

Noterbart: 40 honf Yxviken, Segersjö 20.10 (Gunnar Nilsson, Pierre Blanksvärd m.fl.). 69 honf Ässöbron 1.11 (Stig Ehrell). 40 ex Sticksjö 14.11 (Tommy Sundqvist). 64 ex Göksholms båthamn, Göksholm 22.11 (Anders Karlsson).

Järpe *Tetrastes bonasia*

Totalt har 35 fynd gjorts av 45 individer. Dessutom har hela fyra stycken säkra häckningar kunnat konstateras.

Häckningar: 1 häckning bo, ägg/ungar Atlasruta 10E4i (Leken) 30.4-31.7 (Ingvar Andersson). 1 häckning bo, ägg/ungar Hagalund, Stugumoberget 24.6 (KG Andersson). 1 häckning bo, ägg/ungar Atlasruta 09E2h (Uvakullarna) 30.6 (Nils-Erik Ström). 1 häckning bo, ägg/ungar Stora Rankemossen 5.9 (Janne Dahlén).

Rackelhane *Tetrao tetrix X urogallus*

Andra året i rad som denna relativt ovanliga hybrid observeras.

Vår: 1 hane Tornet, Skagershultamossen 18.6 (Inge Rydén)

Rapphöna *Perdix perdix*

En häckning har konstaterats i landskapet. I övrigt redovisas observationer av spelande hanar vilket kan indikera häckning.

Häckning: 4 ex pulli/nyligen flygga Stora Väsby, Kräcklinge 9.7 (Kent Halttunen). **Noterbart:** 3 ex spel/sång Råstasjön, Kvismaren 10-11.3 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson). 1 ex spel/sång Hammarmaden, Kvismaren 26-27.4 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 1 ex spel/sång Äslaholmen, Kvismaren 19.5 (Daniel Andersson). 3 ex spel/sång Husön, Kvismaren 24.5-15.6 (Håkan Carlestam, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 ex spel/sång Ullavi, Sköllersta 25.5 (Per Karlsson Linderum).

Vaktel *Coturnix coturnix*

Sammanlagt 30 individer har hörts på 26 platser i landskapet detta år. Det är något lägre än snittet under 2000-talet och hästlängder ifrån rekordåret 2011 då minst 80 individer hördes. Samtliga spelande hanar redovisas här.

30 fynd: 2 ex Egersta, Tysslingen 26.5-2.6 (Albin Lundkvist, Billy Lindblom). 1 ex Gymninge, Tysslingen 26.5-2.6 (Albin Lundkvist, Billy Lindblom). 1 ex Källtorp 30.5 (Daniel Dager-näs, Per Karlsson Linderum). 1 ex Hågervad, Tysslingen 30.5 (Lennart Eriksson, Thomas Eriksson, m.fl.). 1 ex Hammarmaden, Kvismaren 30.5 (Leif N Andersson, Björn Wennberg). 1 ex Nynäs, Kvismaren 31.5-7.6 (Anders Carlberg, Johan Åhlén, m.fl.). 1 ex Gräve by, Tysslingen 2.6-6.7 (Anders Nilsson, Håkan Carlestam, m.fl.). 1 ex Edsberg 2-20.6 (Michael Andersson). 1 ex Stora Mellösa 2.6 (Leif Sildén). 1 ex Hammars åkrar, Kvismaren 4.6 (Magnus Humlan Persson). 1 ex Fiskinge åkrar,

Kvismaren 5-20.6 (Magnus Humlan Persson, Daniel Andersson). 1 ex Egbyåsen, Segersjö 6.6 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson). 1 ex Fjugesta 6.6 (Rolf Sykkijev). 1 ex Ekeby 7-8.6 (Johan Åhlén). 1 ex Hidingekärret, Hidinge 8-9.6 (Kent Halttunen, Jan Tranderyd). 1 ex Reningsdammen, Fjugesta 8.6 (Kent Halttunen). 1 ex Råstasjön, Kvismaren 17.6 (Kent Larsson). 1 ex Söröslätten, Kvismaren 21.6-23.7 (Anders Jacobsson, Åke Pettersson, m.fl.). 1 ex Lindåsabacken, Kvismaren 27.6-14.8 (Jens Ramnebro, Andreas Tranderyd m.fl.). 2 ex Säbylund, Kumla 2.7 (Håkan Persson). 1 ex Sälvens åkrar, Hidinge 3-4.7 (Helny Olsson). 1 ex Fågelsjön, Kvismaren 15.7 (Kvismare Få-gelstation). 1 ex Via, Kvismaren 16.7 (Åke Pettersson). 3 ex Husön, Kvismaren 21-23.7 (Patrik Rhönnsd, Hannes Andersson m.fl.). 1 ex Nästegården, Marieberg 21.8 (Bernt Bergström). **Noterbart:** 1 ex förbiflygande Kilsgården, Kvismaren 1.9 (Håkan Persson).

Smålom *Gavia stellata*

Arten har rapporterats med häckningskriterier från 10 olika lokaler i landskapet under året och på fyra av dessa kunde lyckade häckningar konstateras främst av atlasinventerargänget. Andra året i rad med ökad mängd inrapporterade häckningar vilket är mycket glädjande och ännu finns säkerligen några häckningar att hitta.

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Arten i vanlig ordning noterad på en handfull olika lokaler under häckningstid men säker lyckad häckning konstaterades bara på en av dessa, nämligen Nynäsängen i Kvismaren där ett par fick ut sex ungar. Under varje vinter sedan 2008/2009 har arten noterats övervintra med enstaka exemplar på lämpliga lokaler och det gångna årets vintermånader var inget undantag. Detta år noterades arten inte bara vid Reningsverksdammen i Kumla utan även vid Reningsverket i Hallsberg samt inne i Oset och vid Örebro sluss.

Häckning: 1 häckning (6 ungar) bo, ägg/ungar Nynäsängen, Kvismaren 1.9 (Håkan Persson). **Vinter:** 1 ex Oset - Örebro sluss 1-21.1 (Anders Eng, Sune Johansson m.fl.). Max 3 ex Reningsverksdammen, Kumla 1.1-10.2 (Frank Tholfsson, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex Reningsverksdammen, Kumla 3-30.12 (Stefan Risberg, Jonas Melin m.fl.).

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

En räkning på Storhjälmaren och södra Hjälmaren i slutet av augusti månad gav landskapets enligt Svalan tredje högsta notering av arten som numera i de milda vintrarnas spår kan ses i landskapet under årets samtliga månader.

Större antal: 2900 ex Hjälmaren Nrk 23.8 (Ola Strand).

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Arten verkar hålla en stabil population i landskapet för tredje året i rad med 19 par inrapporterade

från fem olika lokaler under året. Fördelningen är enligt följande: Kvismaren 12 par, Rynningeviken 4 par, Oset 1 par samt Segersjö dammar 2 par. Flera lyckade häckningar kunde konstateras och förhoppningsvis kan antalet par i Kvismaren öka ytterligare nu när nya ytor i den östra delen kommer att vattenregleras.

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Konstant ökning av antalet inrapporterade par under häckningstid de senaste fyra åren. Hela 40 par från 17 olika lokaler har vi lyckats hitta under 2013 och säkert finns några anlagda dammar där ute som vi missat så ett visst mörkertal kan vi inte bortse ifrån. Kanske finns det så pass mycket som 50 par i landskapet? De största antalen par hittar vi enligt följande: Kvismaren 5 par, Oset 9 par, Rynningeviken 6 par, Boglundsängen 3 par samt Domarkärret 5 par. Förutom dessa alltså noterad på ytterligare 12 platser. I motsats till de senaste två åren gjordes inga vinterfynd vare sig i början eller slutet av detta år men i takt med att vintrarna blir allt mildare kan vi nog vänta oss att det kommer att hända allt oftare.

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis*

Första fyndet av arten i landskapet sedan år 2000 då ett par misslyckades med häckningen vid Västkärr. Då arten minskar i sitt kärnområde i Hornborgasjön kan vi tyvärr numera inte vänta oss någon ökning av antalet fynd.

1 fynd: 1 ex Vibysjön 19.4 (*Pierre Blanksvärd, Joakim Johansson m.fl.).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Arten sägs nu ha en vikande numerär som häckare i landskapet efter många års stadig ökning men rapporteringen är så pass bristfällig att inga slutsatser är möjliga att göra. Vi manar till bättre rapportering under kommande säsonger! Några rejält stora antal har inte rapporterats under sen sommar eller tidig höst vilket brukar vara vanligt. Isläget var sådant att inga vinterfynd kunde göras i början av året men den milda december gjorde att flera fynd gjordes.

Häckningar: 55 ex bobygge Stora Röknen, Vättern Nrk 6.6 (Leif Sildén). 12 ex besöker bebott bo Götarsvik 6.6 (Kent Halttunen). **Vinter:** 1 ex Hampetorps småbåtshamn 1-7.12 (Johan Åhlén, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex Vibysjön 16-18.12 (Pierre Blanksvärd, Kent Larsson). 2 ex Nydalen, Harge 22.12 (Johan Åhlén, Magnus Friberg). 1 ex Almby, Örebro 28.12 (Anders Carlberg, Peter Gustafson).

Rördrom *Botaurus stellaris*

Jämfört med år 2012 då arten var riksinventeringsart har antalet bölande hanar minskat något från 2012 års 37 till 31 inrapporterade detta år. Detta handlar säkert inte om någon reell minskning av beståndet utan bara om att vi inte täckt av landskapets alla hörn lika bra som under riksinventeringen. Uppskattningen att det finns drygt 40 revir av arten i landskapet kvarstår därför.

Ägretthäger *Egretta alba*

Årets resultat när det gäller ägretthägrar blev fem fynd av åtminstone sex olika individer. De allra flesta observationerna gjordes precis som tidigare år i Kvismaren där en individ dök upp redan den 17.4. Den höll först till vid Löten, därefter vid Fågelsjön och Åslasjön i maj månad och sedan mestadels vid och kring Rysjön fram till den 24.8 då den fick sällskap av de två exemplar som tidigare setts vid Segersjöviken. Med jämna mellanrum försvann sedan dessa individer mot okända öden medan en ensam fågel fanns kvar ända fram till 2.11. Artens fyndbild i landet som helhet talar ju verkligen för ytterligare fler fynd de närmaste åren och kanske kan en häckning av arten i Kvismaren bli verklighet inom några år. Enstaka observationer gjordes också vid Oset och Tysslingen under året och samtliga dessa ses nedan.

5 fynd: 1 ex Löten, Kvismaren 17-20.4 (*Bengt Jalsborn, Helny Olsson, Jonas Blücher m.fl.). 1 ex Fågelsjön, Kvismaren 1-30.5 (Per Karlsson Linderum, Leif N Andersson, Björn Wennberg m.fl.). 1 ex rast Tysslingen, Norra, Tysslingen 15.5 (*Jan Gunnarsson). 1 ex Rysjön, Kvismaren 28.6-21.8 (Åke Pettersson, Johan Åhlén m.fl.). 1 ex str SO Almbyängen, Oset 29.6 (Ola Erlandsson). 2 ex Segersjöviken, Segersjö 5.7-15.8 (*Anders Jacobsson, Gunnar Nilsson). 3 ex Rysjön, Kvismaren 24.8-20.9 (Roger Karlsson, Tomas Saxgård, Hans Larsson m.fl.). 1 ex Svalnäs, Tysslingen 26-31.8 (*Åke Jalo, Erik Törnvall). 2 ex Rysjön, Kvismaren 21.9-11.10 (Åke Pettersson, Nils Hultman m.fl.). 1 ex Rysjön, Kvismaren 12.10-2.11 (Anders Jacobsson, Mattias Pozsgai, Jenny Pozsgai m.fl.).

Gråhäger *Ardea cinerea*

Ansamlingar med fler än 100 exemplar har noterats färre än tio gånger i landskapet under 2000-talet. Dessa hade ju dessutom på det angivna datumet sällskap av två vita kusiner.

Större antal: 105 ex Rysjön, Kvismaren 10.10 (Hans Norelius).

Svart stork *Ciconia nigra*

Ett fynd av en förbiflygande individ gjordes i landskapet detta år. Precis som för två år sedan var det Vibyområdet som fick besök och inte heller denna

individer blev kvar och kunde inte ses vid mer än ett tillfälle.

1 fynd: 1 ex Vibysjön 10.6 (Mårten Gustavsson, Pierre Blanksvård)

Vit stork *Ciconia ciconia*

Även denna storkart noterades förbiflygande vid ett tillfälle under året och denna gång i Kvismaren. Ett fynd per år har blivit en vana de senaste åren.

1 fynd: 1 ex Öknabron, Kvismaren 13.5 (Peter Gustafson).

Brun glada *Milvus migrans*

För tredje året i rad gott om observationer av denna art mestadels i Kvismaren med omnejd och Viby med omnejd. Svårt att uppskatta det totala antalet olika individer som gästade landskapet men ett tiotal är fullt möjligt. Lämplig häckbiotop finns ju på flera håll så förhoppningsvis får vi en repris på häckningen från 2011 inom kort. Någon rapport med två adulta fåglar samtidigt finns dock inte detta år.

Noterbart: 1 ad Hackvad 16.4-12.5 (Stickan Hallemark, Kjell Johansson m.fl.). 1 ex str S Vinön 24.4 (Per Karlsson Linderum). 1 ad Viby 28.4-2.9 (Michael Andersson, Pierre Blanksvård m.fl.). 1 ex Kvismaren - Sköllersta 15.5 (Stickan Hallemark, Stefan Risberg m.fl.). 1 ex Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 15.6 (Magnus Humlan Persson). 1 ex Övre Skrukebacken, Sköllersta 21.6 (Pierre Blanksvård). 1 ex Atleverket 28.6 (Per Karlsson Linderum). 1 ad str N Rånneå, Tysslingen 5.8 (Stefan Wastegård, Astrid Wastegård). 1 ex Dohnafors, Askersund 12.8 (Leif Larsson). 1 ex Härminge, Mosjögrändarna 14.8 (Per Karlsson Linderum). 1 2K str O Fiskinge 219, Tybblebacken 17.8 (Johan Åhlén). 2 ex Mäjså, Rinkaby 18.8 (Oscar Axelson). 1 ex Säbylundssjön, Kumla 30.8 (Per Karlsson Linderum). 1 2k+ och 1 1k Vålakärren (f.d. Sankängen), Vibysjön 15-28.9 (Kent Larsson, Roland Thuvander m.fl.).

Röd glada *Milvus milvus*

Arten blir mer och mer regelbunden i landskapet och sågs under 2013 under alla månader från april

Havsörn

Foto: Torbjörn Arvidson

till september med tydliga toppar i mitten av augusti och mitten av september. Antalet fynd under året blir därigenom helt omöjligt att uppskatta. Den helt osannolika flocken på 18 exemplar från Åmmeberg satte naturligtvis stora frågetecken i huvudet på oss i Rrk men efter lite mailkonversation med observatören bosatt i Australien stod det klart att det faktiskt stämde! Till saken hör att det dagen innan sträckte ut uppemot 200 exemplar av arten från Skagen i Danmark och mot nordost. 37 respektive 17 sträckte samma dag in på två lokaler i Bohuslän. Naturligtvis ledde denna invasionsliknande rörelse till det stora antalet observationer i Närke och hela Mellansverige under augusti och september. Det handlade i stor utsträckning om 2k-fåglar och förhoppningsvis hittar de tillbaka och ser till att artens expansion mot norr fortsätter.

Större antal: 18 2K+ förbifl. Åmmeberg 27.7 (Leigh Schmidt).

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Antalet rapporter på havsörn på Svalan ökar för varje år som går. De senaste årens inrapporterade rader ser ut som följer: 2010: 1000 rader, 2011: 1100 rader, 2012: 1250 rader och 2013: 1500 rader. I motsats till vad gäller andra arter som ökar sin numerär i landskapet och där antalet rapporter minskar på grund av att man rapporterar in arten för att få årskrysset registrerat och sedan inte mer under året rapporterar man troligtvis obs av havsörn mer än en gång per år. Antalet kända och inrapporterade häckningar av arten pendlar mellan 10 och 15 per år och precis som föregående år lyckades flera av paren få mellan en och tre ungar per par på vingarna.

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

Inga häckningsindicer av arten i landskapet under året och antalet sommarfynd var åter nere i en normal nivå efter sommaren 2012 då blåhökarna fanns lite varstans. Några enstaka observationer av en honfärgad individ gjordes i Kvismaren med omnejd under perioden 1.6 till 31.7.

Stäpphök *Circus macrourus*

Fyra fynd av fyra hanar varav två i april månad och två på samma dag och lokal i augusti blev årets skörd av godkända fynd av stäpphökare i landskapet. Vi i

Rrk har medvetet valt att ha högt ställda krav för godkännande och publicering av honfärgade individer och 2k-hanar både vår och höst då bestämningsproblematiken är störst för dessa individer och hybridisering med blå kärrhök sker både norr och nordost om oss nuförtiden. Observationer dokumenterade med bilder underlättar alltid! Därav följer att några rapporter föll bort och likaså saknas några skriftliga rapporter under året.

4 fynd: 1 3K+ hane Kumlabydammen, Kumla 21.4 (*Andreas Sandberg). 1 3K+ hane Ladugårdsängen, Örebro 26.4 (*Johan Åhlén). 1 3K+ hane Mörby åkrar, Stora Mellösa 12.8 (*Kjell Johansson, Ove Pettersson m.fl.). 1 2K hane Mörby åkrar, Stora Mellösa 12.8 (*Jalle Hiltunen, Leif Sildén m.fl.).

Ängshök *Circus pygargus*

För andra året i rad endast två observationer av arten i landskapet. Fågeln i juli månad sågs av förvånansvärt få trots att den fanns i området relativt länge. Ytterligare en rapport av en obestämd fågel finns samt en rapport som tyvärr underkändes på grund av utebliven skriftlig rapport.

2 fynd: 1 hane Ormkärret, Kvismaren 30.4 (Magnus Friberg). 1 2K hane Kvismaren 7-18.7 (Cecilia Camitz, Kvismare fågelstation).

Kungshörn *Aquila chrysaetos*

Paret i det permanenta reviret i landskapets sydöstra del fanns kvar även detta år men ingen lyckad häckning kunde konstateras. Fjölårsungen fanns dock kvar i området, vilket är glädjande! Detta år magert med noteringar i andra delar av landskapet som kan tyda på häckning men med stor sannolikhet finns det åtminstone ett häckande par till att upptäcka.

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Riksinventeringsart år 2013 och det syntes tydligt i rapporteringen i synnerhet från våra duktiga atlasinventerare. Säkra eller troliga häckningar är inrapporterade från hela 47 olika platser under året och från 12 av dessa kommer rapporter med ungar sedda i eller nära boet. Det finns dock större områden av landskapet där täckningen inte varit lika bra och där det säkerligen finns ett stort mörkertal att ta med i beräkningen. Jag tänker då i synnerhet på områdena kring Tisaren och Sottern samt söder därom. Uppskattningsvis finns åtminstone uppåt 100 par häckande i Närke.

Tornfalk *Falco tinnunculus*

Årets resultat när det gäller tornfalk blev 26 inrapporterade säkra eller troliga häckningar. På 14 av dessa platser konstaterades vuxna fåglar mata ungar

senare under säsongen vilket är mycket glädjande! En liten minskning jämfört med 2012 men i själva verket ligger antalet häckande par troligen på uppe mot 50. Vinterfynd gjordes både i början och slutet av året men som tidigare år är de få till antalet.

Vinter: 1 ex Brändåsen 21.1 (Tage Carlsson, Mårten Gustavsson). 1 hane Resta 2-13.12 (Stickan Hallemark, Magnus Friberg m.fl.). 1 hona Björka lertag 26.12 (Pierre Blanksvård).

Aftonfalk *Falco vespertinus*

Två fynd av arten gjordes i andra halvan av maj månad och de senaste fem åren har antalet fynd per år pendlat från två och upp till fem. Ytterligare några rapporterade individer fanns under året men dessa observationer underkändes tyvärr på grund av uteblivna skriftliga rapporter.

2 fynd: 1 2K hona Åslaholmen, Kvismaren 18-27.5 (*Peter Gustafson, Henrik Roos m.fl.). 1 2K hane Banvallsdungen, Tysslingen 21-25.5 (*Stefan Risberg, Peter Åslund m.fl.).

Stenfalk *Falco columbarius*

Inga observationer som kan tyda på häckningar i landskapet har gjorts detta år. De är dock svårhittade på häckningsplats och har ju häckat i landskapet i forna dar så möjligt är det absolut! Tre vinterfynd gjordes i början av året och ett i slutet vilka samtliga ses nedan.

Vinter: 1 hona Kvismaren 1.1-2.2 (Ola Erlandsson, Magnus Friberg m.fl.). 1 ex Atle bergtäkt, Atleverket 1.1 (Håkan Carlestam). 1 hane Nedre snåret, Kvismaren 3.2 (Johan Åhlén, Hasse Molin). 1 ex Hammarmaden, Kvismaren 20.12 (Per Karlsson Linderum).

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Under året har 19 säkra eller troliga häckningar av arten rapporterats in vilket är ett bra resultat. Konstaterat lyckade häckningar har noterats på sju olika platser. Årets första fynd var med en dags marginal det tidigast inrapporterade vårfyndet under 2000-talet. Oktoberfynd hör inte till vanligheterna. Ett större antal födosökande individer redovisas också.

Fenologi: 1 ad Sörbysjön (f.d. Kilen), Kvismaren 20.4 (Raimo Neergaard, Björn Arvidsson). 1 ex Gilsåsen, Villingsbergs Skjutfält 11.10 (Sune Johansson, Berit Söderberg). **Större antal:** 10 ex Rysjön, Kvismaren 15.5 (Jan Hägg, Toni Berglund).

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

För tredje året i rad har arten rapporterats in mellan 200 och 300 gånger och bara januari och februari gapar tomma när det gäller observationer. Även detta år sattes ungar ut i Västernärke, vilket nu har pågått sedan 2006, och med stor sannolikhet

Aftonfalk, hona

Foto: Torbjörn Arvidson

är det de tidigare utsatta ungarna som genererar en del rapporter under de följande åren. Hoppas nu bara att de fattar tycke för någon lämplig bohylla och att vi sedan kan konstatera att arten häckar i landskapet. Från det gångna året finns dock inga sådana indicier men en hel del observationer under häckningstid.

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

Ett extremt bra år för arten i landskapet med hela 40 spelande individer under perioden 21.4-11.7 fördelat enligt: Kvismaren 20, Tysslingen 5, Oset 6 och Rynningeviken 3. Lyckade häckningar kunde konstateras på två olika platser i Kvismaren där ungar sågs enligt nedan. Tilläggas kan att tidigt på säsongen hördes vid en inventering den 17.5 hela 13 olika individer i Östra Kvismaren och senare under säsongen endast två på samma inventeringsrutt. Stora delar av maderna torkade nämligen ut och många individer fick flytta till lämpligare områden i Västra Kvismaren där hela 13 exemplar hördes vid inventeringen den 18.6. Vi uppskattar dock det totala antalet i Kvismaren till åtminstone 20. Nedan listas samtliga fynd utanför de stora våtmarkslokalerna.

Häckningar: 4 1K pulli/nyligen flygga Hammarmaden, Kvismaren 19.7 (Kvismare Fågelstation). 2 1K pulli/nyligen flygga Rysjön, Kvismaren 5.8 (Kvismare Fågelstation). **Noterbart:** 1 ex spel/sång Stora Hammarsundet, Harge 21.4 (Andreas Sandberg). 1 ex permanent revir Frösshammarsviken Nrk 19.5-21.6 (Ulf Eriksson). 1 ex spel/sång Södra Melången, Snavlunda 27.5 (Tage Carlsson, Pierre Blanksvärd). 2 ex spel/sång Ullavisjön, Glanshammar 25.6-1.7 (Björn Eriksson, Ragnar Gustafsson m.fl.). 1 ex spel/sång Domarkärret, Almby 11.7 (Håkan Johannesson).

Mindre sumphöna *Porzana parva*

Ett godkänt fynd av arten under året vilket var landskapets 23:e i ordningen. Ytterligare några observationer har rapporterats in men samtliga dessa underkändes tyvärr på grund av uteblivna skriftliga rapporter.

1 fynd: 1 hona spel/sång, ej häckning Åslasjön, Kvismaren 22-23.5 (Gunnar Nilsson, Ingvar Gustavsson m.fl.).

Kornknarr *Crex crex*

Ett formidabelt rekord om hela 58 spelande individer blev resultatet av våra rapporteringar detta år! Mer än en fördubbling jämfört med år 2012 som redan det var det bästa resultatet på 10 år! Trots detta inga konstaterade häck-

ningar under året. Samtliga fynd listas nedan

Noterbart: 1 ex spel/sång Atlasruta 10F5C, Eker 15.5-30.7 (Ingvar Andersson). 4 ex spel/sång Våtmarken, Orrkilen, Frötuna 17.5-8.7 (Patrik Rhönnsad, Gunnar Niklasson m.fl.). 1 ex spel/sång Kumlabydammen, Kumla 19-31.5 (Jonas Engzell, Pierre Blanksvärd). 2 ex spel/sång Sjömosjön Nrk, Kägälområdet 20.5-18.6 (Seppo Leppälampi). 1 ex spel/sång Näsbybäcken, Oset 20.5-3.6 (Lennart Eriksson, Stefan Risberg m.fl.). 2 ex spel/sång Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 22.5-3.6 (Leif Paakkonen). 2 ex spel/sång Reningsverket, Hallsberg 24.5-18.6 (KG Andersson, Kent Larsson m.fl.). 3 ex spel/sång Kårsta 24.5-14.7 (Dennis Crona, Håkan Nicander m.fl.). 1 ex spel/sång Bärsta åkrar, Kvismaren 24.5-9.6 (Magnus Friberg, Leif Sildén m.fl.). 1 ex spel/sång Hjälmsberg 25.5 (Erik Törnvall). 1 ex spel/sång Lugnets idrottsplats, Örebro 30.5-5.6 (Billy Lindblom, Franck Kamoun m.fl.). 1 ex spel/sång Törsjön, Marieberg 30.5 (Billy Lindblom). 1 ex spel/sång Björka, Kumla 31.5 (Pierre Blanksvärd). 2 ex spel/sång Gräve by, Tysslingen 1-5.6 (Stefan Risberg, Bengt Jalsborn m.fl.). 1 ex spel/sång Ålunda, Tysslingen 1.6-7.7 (Albin Lundkvist, Billy Lindblom m.fl.). 1 ex spel/sång Hägerstamaden, Kvismaren 1.6 (Patrik Rhönnsad). 2 ex spel/sång Viby Kyrka, Viby 2-30.6 (Pierre Blanksvärd, Märten Gustavsson m.fl.). 1 ex spel/sång Torsborg, Stora Mellösa 2.6 (Leif Sildén). 1 ex spel/sång Sirbo 2.6 (Sören Hedberg). 1 ex spel/sång Björka, Kumla 3.6 (Hans Waern). 1 ex spel/sång Boglundsängen 5.6 (Berit Söderberg, Sune Johansson). 1 ex spel/sång Almbro, Gällerstå 6-7.6 (Peter Gustafson). 1 ex spel/sång Bålby, Hasselfors 6.6 (Jonas Forsberg). 1 ex spel/sång Egbåsen, Segersjö 6.6 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson). 1 ex spel/sång Atlasruta 10F4j, Rävsvik 6.6 (Ronnie Lindqvist, Bernt Jerlström). 1 ex spel/sång Tystinge, Östansjö 6.6 (Pierre Blanksvärd). 1 ex spel/sång Via, Stora Mellösa 8-10.6 (Anders Jacobsson, Fredrik Lysell). 1 ex spel/sång Knista, Fjugesta 8.6 (Kent Halttunen). 1 ex spel/sång Reningsdammen, Fjugesta 8.6 (Kent Halttunen). 1 ex spel/sång Svalnäs, Tysslingen 9.6-9.7 (Bengt Jalsborn, Stefan Göransson m.fl.). 1 ex spel/sång Nybble, Vintrosa 9.6 (Kent Halttunen). 1 ex spel/sång Södra Dylta

Trana

Foto: Torbjörn Arvidson

våtmark, Västra Ervallaängarna 10.6 (Michael Andersson). 1 ex spel/sång Råsta, Stora Mellösa 10.6 (Leif Sildén). 1 ex spel/sång Fagerbjörka, Lillåns samhälle 14.6 (Stig Ehrnell). 1 ex spel/sång Reningsverksdammen, Kumla 15.6 (Håkan Persson). 1 ex spel/sång Nyhagen, Arboga sn 18.6 (Seppo Leppälampi). 1 ex spel/sång Guttersboda, Atleverket 20.6-3.7 (Bo Ståhl, Jonas Blücher). 1 ex spel/sång Sörby, Hackvad 21-22.6 (Michael Andersson, Per Åberg). 1 ex spel/sång Frösshammarsviken Nr 21.6 (Ulf Eriksson). 1 ex spel/sång Raststugan Hälsingland, Tysslingen 24.6-8.7 (Lennart Eriksson, Stefan Risberg m.fl.). 1 ex spel/sång Egersta, Tysslingen 24.6-9.7 (Thomas Eriksson, Stefan Göransson m.fl.). 1 ex spel/sång Solberga, Rinkaby 25.6 (Björn Eriksson). 1 ex spel/sång Ängsbro, Spånga, Vintrosa 3.7 (Kent Halttunen). 1 ex spel/sång Söröslätten, Kvismaren 4.7 (Anders Jacobsson). 1 ex spel/sång Killingemaden, Kvismaren 5.7 (Stefan Risberg, Pierre Blanksvärd). 1 ex spel/sång Norra tornet, Tysslingen 6-14.7 (Ingrid Åkerberg, Weine Erlandsson m.fl.). 1 ex spel/sång Odensbacken 7.7 (Leif Sildén). 1 ex spel/sång Ormkullen, Kvismaren 17-21.7 (Åke Pettersson, Patrik Rhönstad).

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Under häckningstid inrapporterad från hela 35 olika lokaler och lyckade häckningar konstaterade på hela 16 av dessa får ses som ett helt otroligt bra år för arten i landskapet. De verkar snart finnas i varenda liten anlagd damm! Flest par finns som tidigare i Oset och Rynningeviken men de dyker numera upp där man minst anar det. Stora delar av landskapet gapar dock tomma när det gäller rapporter om arten så fler finns det utan tvivel! De verkar dock ha bestämt sig för att inte försöka övervintra längre då inga vinterfynd gjordes under detta år heller. Sist det gjordes vin-

terfynd var i slutet av år 2010.

Sothöna *Fulica atra*

Förutom vid Reningsverksdammen i Kumla gjordes vinterfynd av arten även i Oset i slutet av året då december månad var rejält mild. Maxantalen i Kumla i början respektive slutet av året redovisas också nedan.

Vinter: Max 12 ex Reningsverksdammen, Kumla 1.1-27.2 (Peter Eklund, Kent Larsson m.fl.). Max 8 ex Reningsverksdammen, Kumla 3-30.12 (Anders Jacobsson, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 ex Näsbyängen, Oset 29.12 (Åke Lorin).

Trana *Grus grus*

De två tranor som i slutet av 2012 valde att övervintra vid ett oskördat fält mel-

lan Kvismaren och Sköllersta överlevde och fanns kvar även i slutet av vintern. Några rekordnoteringar i antalet rastande tranor i Kvismaren under hösten blev det inte detta år utan den högsta noteringen ses nedan. Siffran från Skagershultamossen är dock den högsta noterade på Svalan därifrån någonsin. Från Tysslingen som också brukar kunna hysa större mängder rastande tranor under hösten saknas höga siffror helt detta år.

Vinter: 2 ex stationär Kalsta åkrar, Kvismaren 1.1-28.2 (Jan Rosqvist, Stefan Risberg m.fl.). **Större antal:** 12918 ex Kvismaren 23.9 (Magnus Friberg, Lovisa Nilsson, Johan Månsson). 1950 ex Skagershultamossen, Mullhyttan 25.9 (Kent Halttunen).

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Antalet häckande par i landskapet verkar hålla ungefär samma numerär som föregående år. Ett par

Mindre strandpipare

Foto: Torbjörn Arvidson

nya lokaler har dykt upp i rapporteringen och ett par gamla har uteblivit. Alltså uppskattar vi fortfarande antalet par till dryga tio. Vårsträcket av strandskator gick obemärkt förbi under året då inte en enda notering om sträckande fåglar, dock några förbiflygande och några sträckförsök, rapporterats in från Norra Vättern. Ej heller från några andra lokaler. Årets enda sträckobservation och högsta noterade antal dök sedan upp i augusti månad vilket inte hör till vanligheterna.

Större antal: 22 ex str S Ormestaängarna, Oset 9.8 (Ove Pettersson).

Tjockfot *Burhinus oediceus*

Landskapets andra tjockfot upptäcktes under inventeringsarbete på sjön Tysslingens västsida och sågs både på maden nedanför Norra Svalnäs och senare även tillsammans med tofsvipor på Rån-nestadarnas innan den försvann spårlöst.

1 fynd: 1 ex Norra Tysslingen 5-6.7 (*Toni Berglund, Gunde Persson m.fl.).

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

Vi väljer här att publicera årets första fynd av arten i landskapet av den anledningen att det för endast tredje gången under 2000-talet händer att den mindre arten rapporteras före den större. Mellan åren 2000 till 2013 varierar datumet för det första fyndet för året från den 29.3 till den 15.4.

Noterbart: 1 ex Almyängen, Oset 11.4 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.).

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

Årets första fynd av arten gjordes inte förrän i mitten av april månad, några dagar efter det första fyndet av den mindre strandpiparen vilket inte hör till vanligheterna. Mellan åren 2000 till 2013 varierar datumet för det första fyndet för året från den 18.3 till den 15.4. Dessutom redovisar vi här årets högsta notering som gjordes i Oset.

Noterbart: 1 ex Kvismaren 15.4 (Kent Larsson, Magnus Friberg m.fl.). **Större antal:** 82 ex Ormestaängarna, Oset 13.8 (Lennart Eriksson, Ove Ericsson).

Fjällpipare *Charadrius morinellus*

Ett jämförelsevis magert år för observationer av rastande fjällpipare i landskapet. Till stor del beroende på alltför gynnsamt sträckväder i mitten av maj månad. Endast två observationer gjordes nämligen under vårsträcket och inget höstfynd. Vid Aldammen hittades två individer den 14.5 och dagen efter hade antalet ökat och som mest sågs 13 exemplar på lokalen.

Vår: 6 ex Gällersta 10.5 (Per Karlsson Linderum). Max 13 ex Aldammen, Asker 14-15.5 (Anders Jacobsson, Åke Jalo m.fl.).

Ljungpipare *Pluvialis apricaria*

En hög sträckcifra för landskapet förtjänar att nämnas när det gäller denna art då det på två timmar i mitten av augusti i Kvismaren inräknades den åttonde högsta summan hittills och rapporterades till Svalan under 2000-talet.

Större antal: 302 ex str SV Hammarmaden, Kvismaren 13.8 (Magnus Friberg).

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Tre värfynd detta år och när sedan höststräcket kom igång var arten en relativt regelbunden gäst i landskapet under perioden 19.7 till 10.10. Vårfynden och samtliga observationer av fler än tio exemplar under hösten listas nedan:

Vår: 1 ex str NO Lötentplattformen, Kvismaren 28.5 (Håkan Carlestam). 100 ex str NO Västra kröken, Kvismaren 29.5 (Pierre Blanksvärd). 4 ex Rysjön, Kvismaren 29.5 (Magnus Friberg).

Höst: 60 ex str SV Ormestaängarna, Oset 31.7 (Stefan Risberg). 38 ex str SV Södra tornet, Tysslingen 31.7 (Lennart Eriksson). 20 ad str SV Ormestaängarna, Oset 1.8 (Johan Åhlén, Lennart Eriksson). 19 ex str SO Södra tornet, Tysslingen 6.8 (Kjell Johansson). 12 2K+ str SV Ässön 7.8 (Jalle Hiltunen). 14 ex str SV Lindbacka 9.8 (Rolf Sykkijev). 13 ex str V Lungers udde 15.8 (Oscar Axelsson). 13 ex str SV Ormestaängarna, Oset 17.8 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl.). 12 ex str SV Fiskinge 219, Tybblebacken 17.8 (Johan Åhlén).

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Observationer gjordes från 30.7-6.9, alltså inga vårobserveringar. För att vi ska få ta del av större antal arktiska vadare på sydsträcket krävs särskilda väderomständigheter och inga sådana förhållanden gavs detta år. Därav en något mager sträcksumma. Fynd med mer än 10 ex listas nedan.

Noterbart: 32 ex str Dimbobaden 30.7 (Leif Sildén). 71 ex str Fåran, Hjälmaren Nrk 31.7 (Leif Sildén). 16 ex Ormestaängarna, Oset 31.7 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 35 ex str SV Venastugan, Rynningeviken 3.8 (Ola Erlandsson).

Småsnäppa *Calidris minuta*

Ett magert år. Observationer gjordes under perioden 26.7-18.9, vilket är ganska normalt. De allra flesta observationerna gjordes i Oset. Största noteringen blev 4 ex på Hjälmaren.

Mosnäppa *Calidris temminckii*

Under vårsträcket gjordes observationer 8.5-30.5. Förstadatumet är några dagar senare än normalt. Runt 20:e man brukar man kunna se större ansamlingar men inga sådana noterades i år. Höststräcket pågick 2.7-14.9 och inte heller här noterades några

anmärkningsvärda ansamlingar. Årets enda observation med fler än 10 ex presenteras här.

Noterbart: 16 ex Rysjön, Kvismaren 22.5 (Gunnar Nilsson, Christer Sölveling m.fl.).

Spoysnäppa *Calidris ferruginea*

Inget vårfynd vilket är helt i sin ordning. Vårfynd görs vart tredje år ungefär. Höststräcket inleddes med en tidig fågel 29.6 och avslutades 22.9. De två högsta noteringarna redovisas nedan. Oset stod för den absoluta majoriteten av observationerna.

Noterbart: 14 ex (12 1K+2 ad) Ormestaängarna, Oset 17.8 (Albin Lundkvist, Billy Lindblom). 12 ex Oset 22.8 (Rolf Hagström).

Kärnsnäppa *Calidris alpina*

Kärnsnäpporna har bråttom norrut på våren och de flesta passerar oss i stora antal under några dagar. En del av dessa valde att stanna till vid Vålakärren. Man kan undra hur många som passerade Klåvudden den morgonen. I övrigt en normal fyndbild. Högsta antalet vid Oset och högsta antalet utanför Oset redovisas nedan. Novemberfyndet följer mönstret för de tidigare fem fynden, d.v.s. det gjordes i Rysjön!

Noterbart: 61 ex Vålakärren, Vibysjön 29.5 (Tage Carlsson m.fl.). 120 ex Ormestaängarna, Oset 19.8 (Åke Pettersson). 55 ex str SV Näsudden, Dimbobaden 21.9 (Anders Jacobsson). 1 1K rast Rysjön, Kvismaren 1.11 (Magnus Friberg m.fl.).

Myrsnäppa *Limicola falcinellus*

Endast ett fynd. Antalet fynd per år varierar från 0-10 ungefär.

Höst: 2 ex Västra dammen, Boglundsängen 18.8 (Erik Törnvall).

Brushane *Philomachus pugnax*

Jämfört med de senaste fem-sex åren en klar uppgång i stora antal. Restaureringen av Kvismaren passar arten alldeles ypperligt. Frågan är däremot om vi någonsin kommer få uppleva så stora antal som vi såg för 15-20 år sedan. Tveksamt! Nedan presenteras de största rastsiffrorna för den period då det fanns minst 100 ex på respektive lokal.

Noterbart: Max 280 ex Åsasljön, Kvismaren 22-27.8 (Jan Tranderyd). Max 300 ex Rysjön, Kvismaren 29.8-12.9 (Daniel Andersson m.fl.).

Dvärgbeckasin *Lymnocyrtus minimus*

Samtliga fynd redovisas nedan. Omöjligt att avgöra antalet individer vid framför allt Hammarmaden. Det hördes aldrig mer än ett ex någon kväll men det kan säkert ha rört sig om flera olika under perioden.

Vår: 1 ex spel/sång, Hammarmaden, Kvismaren 21.4-6.5 (An-

ders Nilsson m.fl.). 1 ex spel/sång Sörbysjön (f.d. Kilen), Kvismaren 28.4-1.5 (Johan Åhlén, Stickan Hallemark m.fl.). 1 ex spel/sång Svalnäsbaden, Tysslingen 27.4-7.5 (Bengt Jalsborn, Toni Berglund m.fl.). 1 ex Södra Älgesta, Tysslingen 7.5 (Toni Berglund). 1 ex spel/sång Rännestamaden, Tysslingen 10.5 (Jonas Blücher). **Höst:** 1 ex Västra dammen, Boglundsängen 19.9 (Bernt Bergström). 1 ex Södra tornet, Tysslingen 24.9 (Lennart Eriksson). 2 ex Rysjön, Kvismaren 29.9 (Åke Pettersson). 1 ex Rysjön, Kvismaren 1.10 (Per Karlsson Linderum). 1 ex Myrömaden, Rynningeviken 8.10 (Kjell Johansson). 1 ex Solglinten, Solberga 13.10 (Lennart Ahlen). 1 ex Domarkärret, Almby 14.10 (Håkan Johannesson). 1 ex Fågeludden, Oset 16.10 (Åke Pettersson m.fl.). 1 ex Västra dammen, Boglundsängen 21-24.10 (Bernt Bergström, Gunnar Nilsson). 1 ex Nyängen, Kvismaren 8.11 (Magnus Friberg). 1 ex Solglinten, Solberga 9.11 (Lennart Ahlen).

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

Åtminstone sju spelande fåglar under vårsträcket. Det är en genomsnittlig fyndbild för de senaste tio åren. Även lokalerna för de spelande fåglarna är de vanligast förekommande, med tillägg av fågeln vid Vålakärren. Det som sticker ut i årets fyndskörd är höstens fynd. Det brukar gå flera år mellan höstfynden och i år gjordes helt plötsligt flera.

Vår: 1-3 ex spel/sång, Ruinen, Norra Tysslingen 7-14.5 (Stefan Berg, Lennart Eriksson, m.fl.). 1 ex spel/sång Svalnäsbaden, Tysslingen 7-8.5 (Toni Berglund, Thomas Eriksson m.fl.). 1 ex spel/sång, Vålakärren, Vibysjön 8-13.5 (Kent Larsson, KG Andersson, Pierre Blanksvärd). 1 ex spel/sång Östra Kvismaren, Kvismaren 9.5 (Per Karlsson Linderum). 1 ex spel/sång Hammarbron, Kvismaren 19.5 (Daniel Andersson). **Höst:** 1 ex Fågeludden, Oset 18.9 (Bernt Bergström, Håkan Ellehammer). 1 1K Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 28.9 (Magnus Friberg). 1 ex Myrömaden, Rynningeviken 8.10 (Leif Sandgren).

Rödspov *Limosa limosa*

Liksom de föregående två åren sågs två fåglar regelbundet i Kvismaren under våren men till synes utan att häcka. Under hösten finns en lång rad rapporter om rödspov från andra halvan av augusti och framåt. Då dessa troligtvis avser rödspov av rasen islandica presenteras de inte här, islandica har en egen rubrik. Fynd av vår inhemska ras under denna period är ovanliga.

Vår: 1 ex Ekbacken, Oset 26.4 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl.). 2 ex i området från Rysjön till Hammarmaden, Kvismaren 29.4-29.5 (Magnus Friberg m.fl.). 1 ex Näsbyängen, Oset 14-21.5 (Ronnie Lindqvist m.fl.). 1 ex str S Södra tornet, Tysslingen 14.5 (Lennart Eriksson).

Rödspov, rasen islandica *Limosa limosa islandica*

Näst bästa året för denna ras. 2005 gjordes sju fynd. Flera av årets fåglar var långstannare och det skulle eventuellt kunna röra sig om någon eller några fler fåglar i nedanstående fyndredovisning. Orsaken till

Fjällpipare

Foto: Torbjörn Arvidson

att rasen noterats ungefär vartannat år sedan första fyndet 2003 är dels att kunskapen kring hur man bestämmer islandica-spovar har ökat och spritt sig i en vidare krets och dels på grund av att populationen av denna ras som häckar i Norge har ökat.

3 fynd, 5 ex: 1-2 1k Södra Näsbyängen, Oset 19.8-2.9 (Stefan Göransson, Bergström m.fl.). 1 ad Löten, Kvismaren 25.8 (Anders Carlberg, Pierre Blanksvärd m.fl.) 1-2 1K Rysjön, Kvismaren 1.9-6.11 (Per Gustafsson, Tore Holsendahl m.fl.).

Myrspov *Limosa lapponica*

Till skillnad från normala år blev vårtopporna högre än hösttopparna. Månadsskiftet maj-juni kan bjuda på höga siffror av arktiska vadare om man har turen att pricka rätt dag. En liten känning av detta fick vi i år. Höststräcket bjöd inte på en enda dag av lite bättre resultat. Alla fynd med fler än 50 ex redovisas.

Vår: 70 ex str O Åslaholmen, Kvismaren 19.5 (Ove Pettersson). 100 ex str NO Rosenbergsstugan, Oset 29.5 (Ronnie Lindqvist). 80 ex str NO Blåklintstigen 2, Örebro 29.5 (Lennart Eriksson). 60 ex str NO Rysjön, Kvismaren 30.5 (Anders Jacobsson). **Höst:** 80 ex str SV Barkaregatan, Näsby, Örebro 31.7 (Per Wedholm). 50 ex str SV Södra tornet, Tysslingen 31.7 (Lennart Eriksson).

Småspov *Numenius phaeopus*

Observationer gjordes från 22.4-15.9. Inga anmärkningsvärda noteringar gjordes. Vid norra Vättern sågs fler än 10 ex vid två tillfällen.

Noterbart: 24 ex str Klåvudden, Harge 4.5 (Kjell Johansson, Joakim Johansson m.fl.). 34 Klåvudden, Harge 6.5 (Kent Halttunen, Helny Olsson m.fl.).

Storspov *Numenius arquata*

En återkoppling till förra årets upprop ger vid handen att det är omöjligt att säga något om häckningsstatusen i landskapet på grund av bristfällig rapportering. Troligtvis krävs en separat inventering för att kunna säga något. Årets enda sträcknotering av lite bättre slag redovisas.

Noterbart: 94 ex str Klåvudden, Harge 4.5 (Kjell Johansson, Joakim Johansson, Andreas Sandberg).

Svartsnäppa *Tringa erythropus*

Observationer gjordes under perioden 4.5-27.10 med ett uppehåll på två veckor andra halvan av maj och ett par dagar in i juni. Svartsnäpporna vänder ju fort vid häckplatserna. De största ansamlingarna redovisas.

Noterbart: 40 ad Hammarmaden, Kvismaren 9.6 (Johan Åhlén). 60 ex Ormestaängarna, Oset 12-13.8 (Lennart Eriksson, Kent Larsson, Per Wedholm m.fl.).

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*

För andra året i rad en kort observation i Kvismaren av en individ som sedan tyvärr inte kunde återfinnas. Vi får gå tillbaka ända till 2007 för att hitta fler fynd än ett under ett år. Det finns rapport om

Myrspov

Foto: Torbjörn Arvidson

Småspov

Foto: Torbjörn Arvidson

ytterligare ett fynd i Kvismaren senare under året men detta underkändes tyvärr på grund av utebliven skriftlig rapport.

1 fynd: 1 ex Nynäsängen, Kvismaren 18.5 (*Johan Åhlén).

Grönben *Tringa glareola*

Tack vare inventeringsarbete gjordes ovanligt många häcklokalfynd. Vid följande lokaler gjordes säkra häckfynd: Kärmén, Ängadammen, Västra Laxsjön, Porla, Karltorp-Käglan, Öjamossen, Stora Rankemossen, Åsmossen-Skogskärr och Trunhattan. På flera lokaler är det svårt att avgöra vad som är sträckande respektive häckande fåglar, annars hade säkert någon eller några av slättsjöarna kunnat adderas till listan.

Noterbart: Max 350 ex Hamarmaden, Kvismaren 4-9.5 (Per Karlsson Linderum m.fl.). 110 ex Löten, Kvismaren 25.6 (Peter Gustafson).

Rödbena *Tringa totanus*

Antalet par i vanlig ordning svårskattat utifrån Svalanmaterialet. Framförallt Kvismaren känns underrepresenterad i materialet. En större rastsiffra noterades.

Häckning: 3 pull pulli Ormestaängarna, Oset 1.6 (Ronnie Lindqvist). Uppskattning av antalet häckande par i landskapet utifrån Svalanmaterialet: Oset 2-3 par, Tysslingen 3 par, Boglundsängen 1-2 par, Rynningeviken 1-2 par, Välakärren 1 par, Kvismaren 2-3 par. Totalt 10-14 par. **Noterbart:** 22 ex Näsbyängen, Oset 20.6 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Roskarl *Arenaria interpres*

Fyra fynd av sex exemplar. Ett magert år och samtliga observationer gjordes ute på Hjälmaren. De sista två observationerna kan dessutom mycket väl

röra sig om samma fåglar.

4 fynd, 6 ex: 1 ex Hjälmaren Nrk 27.7 (Leif Sildén). 1 ex Hjälmaren Nrk 23.8 (Leif Sildén). 2 1K Nyckelgrundet, Hjälmaren Nrk 25.8 (Andreas Sandberg, Linnea Jakobsson). 2 1K Nyckelgrundet, Hjälmaren Nrk 31.8 (Andreas Sandberg, Magnus Friberg).

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

Fyra av de fem senaste åren har varit magra ur fyndsynpunkt. I år endast ett fynd.

1 fynd: 1 hane Västra dammen, Boglundsängen 25-27.7 (Christina, Jonny Kvist, Per Wedholm m.fl.).

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus*

Ett fynd finns rapporterat under hösten men tyvärr underkändes detta på grund av utebliven skriftlig rapport.

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

Sämsta året på 2000-talet trots god bevakning vid norra Vättern där majoriteten av fynden görs.

2 fynd: 2 ex str N Nydalen, Harge 11.5 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson m.fl.).

Ob. kust-/fjälllabb *Stercorarius parasiticus/longicaudus*

En häftig observation gjord under myrinventering. För kort observationstid omöjliggjorde en säker bestämning men det mesta talar för fjälllabb!

Fynd: 2 1K str V Stora Rankemossen 27.8 (Kaj Örjan Svahn).

Svarthuvad trut *Larus ichthyaetus*

Året började verkligen med en rejäl stänkare, om uttrycket tillåts, då det dök upp en svarthuvad trut på iskanten i Oset. Varken före eller efter detta landskapets första fynd finns några observationer i norra Europa av denna individ. Vart tog den vägen sedan?

1 fynd: 1 ad Svartåns mynning, Oset, Nrk 4.1-5.1 2013 (*Ove Pettersson, Lars Karlsson, Magnus Unger m.fl.).

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*

Denna lilla pärla fortsätter att uppträda i stora antal på Hjälmaren under sensommaren. Dessutom ser det ut som om etableringen i Kvismaren fortskrider. Fem par som gick till häckning är glädjande, mindre kul att de misslyckades. Det ska bli intressant att se vad restaureringen av Kvismaren leder till för dvärgmåsen de kommande åren. Det gjordes också ett häckningsförsök i Tysslingen under året.

Häckningar: 3 par gjorde häckningsförsök på Hammarbotten och 2 par i Rysjön (gnm Magnus Friberg). 2 ad permanent revir Åkerbymaden, Tysslingen 27.5 (Lennart Eriksson). **Noterbart:**

Max 22 ex Rysjön, Kvismaren 27.4-17.6 (Mats Axbrink m.fl.). 31 ex Hammarmaden, Kvismaren 15.6 (Anders Jacobsson). 895 ex Hjälmaren Nrk 27.7 (Leif Sildén). 925 ex Hjälmaren Nrk 23.8 (Ola Strand, Leif Sildén).

Skrattmåsar *Larus ridibundus*

I årets rapport redovisas de vinterfynd som gjordes. I nästa års rapport kommer en redovisning av de större kolonierna. **Härmed uppmanas ni att räkna i kolonierna under 2014! Särskilt på lokaler som inte besöks så ofta.**

Vinter: 1 ex Frommesta, Ekeby 2.1 (Johan Åhlén). 1 ex Stick-sjö 18.12 (Tommy Sundqvist). 1 ad Södra tornet, Tysslingen 30.12 (Ove Pettersson, Lennart Eriksson).

Silltrut *Larus fuscus*

Årets samtliga observationer från maj. Antalsmäs-sigt ungefär som ett normalår. Relativt stor andel icke rasbestämda/rasangivna.

Intermedius: 1 3K Tysslingen, Södra, Tysslingen 23.5 (Johan Åhlén). **Fuscus:** 1 ad sträckförsök Klåvudden, Harge 5.5 (Magnus Friberg, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ad Södra tornet, Tysslingen 9.5 (Lennart Eriksson, Thomas Eriksson m.fl.). 1 ad Nyängen, Kvismaren 9.5 (Peter Gustafson). **Ej rasbestäm-da:** 1 ex Rysjön, Kvismaren 4.5 (Per Karlsson Linderum, Åke Pettersson). 2 ex Södra tornet, Tysslingen 22.5 (Rolf Sykkijev m.fl.). 1 ad Södra tornet, Tysslingen 24.5 (Thomas Eriksson m.fl.). 1 ex str O Öby kulle, Kvismaren 24.5 (Nils Eriksson, Jo-nas Classon). 1 ex Klåvudden, Harge 25.5 (Pierre Blanksvärd). 1 ex Reningsdammen, Vretstorp 27.5 (Pierre Blanksvärd, Tage Carlsson).

Vittrut *Larus hyperboreus*

Femtonde fyndet. Fågeln hittades vid Oset, Närke's trutlokal nummer ett, där den rastade en halvtimme innan den drog vidare till Atletippen tillsammans med gråtrutar.

1 fynd: 1 1K Oset - Atleverket 16.12 (*Johan Åhlén, Stickan Hallemark, Pelle Barkengren m.fl.).

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

För första året sedan 2008 noterades högre antal än 50 ex vid två tillfällen på Storhjälmaren i au-gusti månad vilket är mycket glädjande! Vid de två högsta noteringarna 72 respektive 58, var 23, res-

pektive 26 av fåglarna dessutom 1k-fåglar vilket vittnar om goda häckningsresultat under året.

Större antal: 21 ex Hjälmaren Nrk 23.7 (Leif Sildén). 43 ex Hjälmaren Nrk 27.7 (Leif Sildén). 26 ex Hjälmaren Nrk 29.7 (Leif Sildén). 72 ex Hjälmaren Nrk 2.8 (Leif Sildén). 31 ex Hjälmaren Nrk 23.8 (Leif Sildén). 58 ex Hjälmaren Nrk 23.8 (Ola Strand). 25 ad Nyckelgrundet, Hjälmaren Nrk 31.8 (An-dreas Sandberg, Magnus Friberg).

Svarttärna *Chlidonias niger*

Aldrig tidigare har så många par häckat i land-skapet! I Kvismaren gick sju par till häckning på Hammarbotten, samtliga av dessa par misslycka-des dock då maden torkade upp. Då gick det desto bättre i Rysjön där 10 par fick ut åtminstone 27 ungar. I Tysslingen häckade fyra par på Åkerby-maden och fick ut minst en unge var.

Häckningar: 10 häckningar (27 ungar) bo, ägg/ungar Rysjön, Kvismaren 20.5-20.7 (Leif N Andersson, Johan Södercrantz, Per Andersson m.fl.). 4 häckningar (4 ungar) bo, ägg/ungar Åkerbymaden, Tysslingen 14-29.7 (Lennart Eriksson, Bengt Jalsborn). **Större antal:** 34 ex Rysjön, Kvismaren 17.5 (Erik Törnvall). 28 ex Hjälmaren Nrk 23.7 (Leif Sildén). 79 ex Hjälmaren Nrk 27.7 (Leif Sildén). 37 ex Hjälmaren Nrk 29.7 (Leif Sildén). 48 ex Hjälmaren Nrk 2.8 (Leif Sildén).

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus*

Närke's femte och Kvismarens blott andra fynd av arten gjordes tidsmässigt helt normalt i maj må-nad då de flesta vitvingar bruka dyka upp på våra breddgrader. Fågeln uppehöll sig vid och runt Ry-sjön under tre dagar innan den valde att dra vidare.

1 fynd: 1 ex Rysjön, Kvismaren 26-28.5 (*Linus Jonson, Ann-Margret Elmroth m.fl.).

Silvertärna *Sterna paradisaea*

En mager vårsumma vid norra Vättern. Inga rejäla sträckdagar prickades in. Här nedan redovisas to-talen för Vättern samt övriga observationer med över +20 ex under våren och +10 ex under hösten.

Vår: Tot. 152 ex str Vättern Nrk 29.4-31.5 (Anders Jacobsson, Benny Fredriksson m.fl.). 45 ex str NO Vårbo, Skagern 16.5 (Mårten Persson). 22 ex str NO Rysjön, Kvismaren 19.5 (Åke Pettersson). **Höst:** 12 ad str SV Ormesta holme, Oset 26.7 (Johan Åhlén). 10 ex str SV Pålshodagatan 13, Örebro 28.7 (Jo-han Åhlén). 22 ex str SV Barkaregatan, Näsby, Örebro 3.8 (Per Wedholm). 13 ex str SV Rosenbergsstugan, Oset 11.8 (Linus Jonson m.fl.).

Fisktärna *Sterna hirundo*

Ingen rapport från Hjälmarens kolonier. Däremot en fin rastsiffra.

Större antal: 500 ex Hjälmaren Nrk 23.8 (Ola Strand).

Skogsduva *Columba oenas*

Återigen ett år med få vinterfynd.

trio tryck

Tel. 019-20 74 30 • Box 1504 • 701 15 Örebro
www.triotryck.se • triotryck@triotryck.se

har bidragit till detta nummer av
Fåglar i Närke

Vinter: 1 ex Götlunda 2.1 (Oscar Axelsson), 1 ex Västra rakan, Kvismaren 17.11 (Magnus Friberg), 1 ex Husön, Kvismaren 31.12 (Magnus Friberg). **Noterbart:** 25 ex Kalstaholmen, Kvismaren 20.3 (Pierre Blanksvärd).

Ringduva *Columba palumbus*

Vinterfynd både i början och slutet av året på många orter även utanför Örebro som dock fortfarande har flest övervintrande individer. Som mest tre ex på flera olika lokaler i Örebro. På minst sju andra orter fanns 1-2 ex.

Turkduva *Streptopelia decaocto*

Ett bra år jämfört med antalen för några år sedan. Dock inte samma höga nivå som under förra året. För en stannfågel som turkduvan kan vintern ha decimerat antalet. Saknades under året på flera orter. Verkar dock hålla sin numerär i Örebro. Noterad på 12 orter utanför Örebro jämfört med ett 20-tal 2012.

Större antal: 11 ex Hammar, Askersunds k:n 8.1 (Patric Gullström).

Berguv *Bubo bubo*

Endast tre konstaterade revir i landskapet detta år av en art som verkligen har det tufft. Två av dessa par lyckades med häckningarna. Förutom dessa finns ett par indikationer på närvaro av uvar i tidigare kända revir och några ströobservationer enligt nedan:

Noterbart: 1 ex spel/sång Esplanaden, Hallsberg 3.3 (Björn Wennberg). 1 ex Byrsta, Åbytorp 21.3 (Andreas Tranderyd, Jan Tranderyd). 1 ex Ormestaängarna, Oset 30-31.8 (*Pelle Barkengren, Håkan Carlestam, Olle Liljedahl m.fl.) 1 ex Egersta norra strandäng, Tysslingen 18.12 (Michael Andersson).

Hökuggla *Surnia ulula*

Inga observationer under häckningstid men under övriga delar av året fick vi vår beskärda del av den mindre invasion som ägde rum under vintern 2012/2013 samt ett fynd under slutet av året.

8 fynd: 1 ex Stora Ulvgryt 2.1-25.3 (*Sune Johansson, *Berit Söderberg, Kent Halttunen m.fl.) 1 ex Latorp 4.1-25.3 (*Anders Bertebo, Peter Eklund, Bo Runesson m.fl.) 1 ex Kilsmo 3.2 (Hasse Molin). 1 ex Aldammen, Asker 14.3 (Lasse Teveborg). 1 ex Hällsjön, Villingsbergs Skjutfält 28.3 (*Pierre Blanksvärd, Håkan Johannesson m.fl.) 1 2K+ Hampetorp 30.3 (Jon Sund, Jonathan Sund). 1 ex Ekers grusgrop, Eker 7.4 (Lennart Eriksen). 1 ex Svartjärn, Södra Kilsbergen 26.12 (Christer Larsson).

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*

Ett mycket bra år för sparvugglan. Det högsta antalet rapporter och platser där arten noterats sedan 2008. Dock ingen konstaterad häckning. Antalet lokaler och antalet individer för de senaste sex åren ses nedan:

2008:	55	lokaler, 80	individer.
2009:	47	lokaler, 50	individer.
2010:	31	lokaler, 40	individer.
2011:	38	lokaler, 55	individer.
2012:	31	lokaler, 39	individer.
2013:	57	lokaler 65	individer.

Kattuggla *Strix aluco*

Under året rapporterad från 143 olika platser i landskapet. En siffra som med god marginal överträffar de senaste årens rapporter. Lyckade häckningar med sedda eller hörda ungar har rapporterats från 20 olika ställen. Antal revir bedöms till minst 130 stycken. Endast år 2010 överträffades det antalet, då med 137 revir.

1997: 78 revir, **2003:** 51 revir, **2009:** 109 revir, **1998:** 68 revir, **2004:** 64 revir, **2010:** 137 revir, **1999:** 53 revir, **2005:** 88 revir, **2011:** 121 revir, **2000:** 42 revir, **2006:** 77 revir, **2012:** 113 revir, **2001:** 71 revir, **2007:** 94 revir, **2002:** 64 revir, **2008:** 106 revir

Slaguggla *Strix uralensis*

En konstaterad häckning på Villingsbergs skjutfält som resulterade i en flygg unge samt ett par ströfynd blev årets resultat för denna art.

Noterbart: 1 ex Kärmsön, Villingsbergs Skjutfält 24.2 (Anders Jonsson). 1 ex Jätteberget, Ölen Nrk 25.2 (Jan Korslid). 1 ex Trumkärret, Villingsbergs Skjutfält 9.5 (Helny Olsson). 1 ex lämpl biotop Laktjärnen 6.6 (Jan Korslid).

Lappuggla *Strix nebulosa*

Två häckningar är säkerställda med 2-3 flygga ungar per bo. Förutom dessa gjordes ett antal ströobservationer väl spridda över landskapet enligt nedan:

Noterbart: 1 ex Berga, Villingsbergs Skjutfält 1.1 (Anders Jonsson). 1 ex Tolsbohyttan, Villingsbergs Skjutfält 4.1 (Nils Andersson). 1 ex Atlasruta 09F4c (Isåsen) 25.2 (Björn Karlsson). 1 ex Fågelåsen, Nysund Nrk 6.3 (Sören Hedberg). 1 ex död Boda Stavön 17.3 (Mats Lindqvist). 1 ex Stor-Trysslingen, Svartå 17.5 (David Tverling).

Hornuggla *Asio otus*

Ett bra år för hornuggla med rapporter från 26 olika platser under häckningstid. Hörda eller sedda ungar har noterats på 18 olika platser i landskapet. **Noterbart:** 1 ad Mäjsa, Rinkaby 1.2 (Oscar Axelsson), 1 ex Kumla sjöpark, Kumla 5.3 (Hasse Molin), 1 ex Rynningeviken 16.11 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger).

Jorduggla *Asio flammeus*

Inga observationer som tyder på några säkra häckningar gjordes under året. Samtliga observationer under året listas nedan:

Päruggla

Foto: Torbjörn Arvidson

Vår: 1 ex Lötén, Kvismaren 15.4-26.5 (Johan Månsson, Per Karlsson Linderum m.fl.). 1 ex Norra Tysslingen 20.4-5.7 (Albin Lundkvist, Billy Lindblom m.fl.). 1 ex Västra rakan, Kvismaren 1 ex Västra rakan, Kvismaren 26-30.4 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 1 ex Solberga 4.5 (Lennart Ahlen). 1 ex Ångfallet, Kvismaren 11.5 (Bo Runesson). 1 ex Södra tornet, Tysslingen 19-23.5 (Lennart Eriksson, Kent Halttunen m.fl.). 2 ex Näsbyängen, Oset 28.5-11.6 (Lennart Eriksson, Peter Gustafson m.fl.). 1 ex Vålakärren (f.d. Sankängen), Vibysjön 31.5-6.6 (Tage Carlsson, Roland Ekerblom m.fl.). 1 ex Husön, Kvismaren 31.5-4.6 (Anders Larsson, Mona Wall m.fl.). **Sommar:** 1 ex Fiskinge åkrar, Kvismaren 6.6 (Daniel Andersson). 1 ex Mäjsa, Rinkaby 7-8.6 (Oscar Axelsson). 1 ex Hammarmaden, Kvismaren 8.6 (Mikael Tellbe). 1 ex Råstasjön, Kvismaren 10.6 (Leif Sildén). 1 ad Vallby, Viby 19-28.6 (Pierre Blanksvärd, Mårten Gustavsson). 1 ex Älgskogens gård, Lindbacka 7.7 (Ove Pettersson, Lars Karlsson m.fl.). 1 ex Viabron, Kvismaren 8.7 (Anders Jacobsson). **Höst:** 21.8-10.9 (Magnus Friberg, Hasse Molin). 1 ex Götlunda kyrkoreservat, Götlunda 16.11 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger).

Päruggla *Aegolius funereus*

Bra år för pärluggla! Ropande fåglar på minst 24 olika platser under våren-försommaren. En konstaterad häckning (Nils-Erik Ström) och ytterligare en trolig häckning (gnm Tord Larsson)

Noterbart: 1 ex Hjärsta, Örebro 18.2 (*Jonas Blücher, Ronnie Lindqvist m.fl.). 1 ex Norra Folkavi 25.8 (Kent Halttunen).

Nattskärra *Caprimulgus europaeus*

Minst 45 spelande nattskärror i Kägla, Brevenskogarna, Laxåområdet, Kilsbergen m.fl. områden. Anmärkningsvärt antal är 15 ad hane spel/sång Laxåområdet 24.6 (Kaj Örjan Svahn, Janne Dahlén). En konstaterad häckning 25.6 bo, ägg/ungar i Lekhyttan (Emil Andersson).

Noterbart: 1 ex permanent revir Baggetorp, Mullhyttan 4.8

(Michael Andersson). 1 ex Hästhagsviken, Katrinelund 23.8 (Ola Strand). 1 IK hona död Ekeby 25.8 (Johan Åhlén). 1 ex Holmen, Örebro 27.8 (Billy Lindblom). 1 ex Ångfallet, Kvismaren 5.9 (Kvismare Fågelstation). 1 ex Kilsgården, Kvismaren 9.9 (Magnus Friberg).

Tornseglare *Apus apus*

Ett normalt år utan några extrema observationer.

Fenologi: Årets första besöker bebott bo i Atlasruta 10F5c (Ekersby) 30.4 (Ingvar Andersson). Sista för året är 1 ex Hammarmaden, Kvismaren 21.9 (Magnus Friberg). **Större antal:** 1050 ex str SV Södra tornet, Tysslingen 4.8 (Ola Erlandsson).

Orientseglare *Apus pacificus*

Landskapets första fynd och landets fjärde dito av denna lång-

väga och mycket celebra gäst.

1 fynd: 1 ex Rysjön, Kvismaren, Nrk 15.5 2013 (*Toni Berglund, Jan Hägg m.fl.).

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

Inga observationer som tyder på några häckningar!

Samtliga observationer under året redovisas nedan:

Noterbart: 1 ex Odensbacken 21-22.1 (*Ove Åkesson, Magnus Friberg m.fl.) 1 ex Fallen, Karlslund 30.4-16.5 (*Christer Nytén, Anders Jacobsson m.fl.) 1 ex Södra tornet, Tysslingen 10-12.5 (*Thomas Eriksson, Bernt Bergström m.fl.) 1 ex Cementrännan, Oset 7.8 (*Gunnar Nilsson, Kerstin Signal m.fl.). 1 ex Hammarsån, Kvismaren 5.9-13.10 (*Anders Jacobsson, Hans Odelholm m.fl.). 1 ex Södra tornet, Tysslingen 22-26.11 (*Ola Erlandsson, *Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex Fallen, Karlslund 3-16.12 (*Kjell Johansson, Lennart Eriksson m.fl.).

Härfågel *Upupa epops*

Hittades dagen innan av lokalbefolkningen och bekräftades sedan. Ett sorgligt öde för en så vacker fågel!

1 fynd: 1 ex funnen död Närkes Kils skolgård 30.11 (Claes Nordell).

Göktyta *Jynx torquilla*

Hörd på ett 50-tal olika platser under perioden 10 maj till 31 juli. Sex konstaterade häckningar med bo/ägg, ungar.

Fenologi: 1 ex Odensbacken 21.4 (Ove Åkesson). 1 ex Folkatorp, Hållabrottet 25.8 (Håkan Persson).

Gråspett *Picus canus*

Endast två observationer är gjorda under häckningstid.

Häckning i närområdet?: 1 ad hane Atlasruta 09E5g (Sigfridstorp) 7.7 (Ronnie Lindqvist) 1 ex F.d. Missionshuset, Arvaby 15.7 (Helny Olsson). **Övriga fynd jan-mars:** 2 hane

Flyhagen Ånnabodavägen, Garphyttan 1.1-3.4 (Benny Fredriksson, Anders Jacobsson m.fl.). 2 honf F.d. Missionshuset, Arvaby 2.1-29.12 (Johan Södercrantz, Anders Johansson m.fl.). 1 ex F.d. Missionshuset, Arvaby 2.1-29.3 (Kent Larsson, Helny Olsson m.fl.). 2 hona Solberga 9.1-25.3 (Lennart Ahlen, Christian Allén). 1 hane Ånnaboda 16.1 (Joakim Johansson). 1 hona Västra Trolldalen, Frösvidal 25.1-21.2 (Jan Tranderyd, Tommy Sundqvist m.fl.). 1 ex Nedre skogsparkeringen, Garphyttans nationalpark 2.2 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex Södra Folkavi 8-24.2 (Agneta Tunbark). **Övriga fynd sept-dec:** 1 ex Dormen, Mullhyttan 8.9 (Örjan Alering). 1 ex Norra kullen, Rynningeviken 9.9 (Lennart Eriksson, Håkan Carlestam). 1 ex Hjälmarsbadan 29.9 (Åke Pettersson). 2 honf F.d. Missionshuset, Arvaby 31.10-29.12 (Helny Olsson, Hasse Molin). 1 ad hona Södra Folkavi 3.11 (Agneta Tunbark). 1 ex Solberga 20.11-30.12 (Lennart Ahlen). 1 ex Runstorp, Villingsbergs Skjutfält 2.12 (Pierre Blanksvärd, Stefan Risberg).

Större hackspett *Dendrocopos major*

Några bra sträckdagar vid Venastugan, Rynningeviken är värt att notera (Lennart Eriksson, Ola Erlandsson, Kjell Johansson m. fl.).

18.8, 7 ex	20.8, 15 ex	21.8, 12 ex,
22.8, 17 ex,	27.8, 9 ex,	2.9, 28 ex,
3.9, 15 ex.		

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*

Endast två konstaterade häckningar. I övrigt rapporter året runt från hela landskapet med en koncentration av fynd i kring sjöarna på Närkeslätten.

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus*

Sedd och hörd på en handfull lokaler under häckningstid. Garphyttans nationalpark är väl dokumenterad med 3-5 ex under hela året.

Noterbart: 1 ex Berga, Villingsbergs Skjutfält 20.1 (Ola Erlandsson, Linus Jonson). 1 hane Gäddviken, Väringen Nrk 23.1 (Jan-Olov Ragnarsson). 1 hane Norra Folkavi 11.2 (Kent Haltunen). 1 ex färska spår Markaskogen, Almby 24.2-2.6 (Mikael Tellbe). 1 hona Bäckatorp, Vretstorp 26.2 (Pierre Blanksvärd, Tage Carlsson). 1 ex spel/sång Kärrmsön, Villingsbergs Skjutfält 8.3-27.4 (Stefan Göransson, Leif Holmgren m.fl.). 1 hane Tolsbohyttan, Villingsbergs Skjutfält 24.3 (Johan Åhlén, Lennart Eriksson). 1 ex färska spår Hjälmarsberg 28.4 (Per Wedholm). 1 ex upprörd, varnande Västra Trolldalen, Frösvidal 29.6 (Ronnie Lindqvist). 1 ex färska spår St. Noren, Villingsberg 3.7 (Michael Andersson). 1 ad hona Naturreservatet Trehörningen 17.7 (Daniel Gustafson). 1 ex Dunderklintarnas naturreservat 7.8 (Michael Andersson). 1 ex Kanterboda naturreservat 21.8 (Per

Karlsson Linderum). 1 hona Gilsåsen, Villingsbergs Skjutfält 25.8 (Kjell Johansson). 1 hane Södra Tolsboda, Villingsbergs Skjutfält 16.10 (Kjell Johansson). 1 hane Åkilen, Vekhyttan 16-23.11 (Peter Eklund). 1 hona Måckatjärnen, Villingsbergs Skjutfält 14.12 (Ola Erlandsson, Magnus Friberg).

Trädlärka *Lullula arborea*

Årets fynd uppvisar en liknande bild som tidigare år. En sen vår gjorde att den första noteringen för året gjordes vid Ekers grusgrop 7.4 (Lennart Eriksson). Under perioden april-juli rapporterad från ett 25-tal olika platser. Inte minst tack vare atlasinventerarna. Sparsamt med fynd under hösten. Som mest 3 ex Venastugan, Rynningeviken 26.9 (Ola Erlandsson). 1 ex str SV Fallen, Karlslund 12.10 blev årets sista (Ola Erlandsson).

Berglärka *Eremophila alpestris*

Ett fynd av ett exemplar gjordes i början av året vilket skulle bli årets enda fynd i landskapet.

1 fynd: 1 ex Husön, Kvismaren 12.1-6.3 (*Ove Åkesson, Åke Jalo m.fl.).

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

Magert med värfynd i vanlig ordning medan hösten uppvisade rapportering som borde tyda på ett gott häckningsresultat i fjällen.

Vår: 2 ex Södra tornet, Tysslingen 11.5 (Thomas Eriksson, Leif Eckmann m.fl.). 1 ex Almbyängen, Oset 19.5 (Johan Åhlén).

Höst: Många höstfynd under perioden 20.8-20.9 på flera olika lokaler.

Skärpiplärka *Anthus petrosus*

Två värfynd och nio höstfynd är ett bra antal för denna sparsamt uppträdande piplärka.

Foto: Torbjörn Arvidson

Tretåig hackspett

Vår: 1 ex Södra tornet, Tysslingen 11.4 (Lennart Eriksson). 1 ex Tysslingen 18.4 (Kjell Johansson). **Höst:** 1 ex Rysjön, Kvismaren 10.9 (Per Karlsson Linderum). 1 ex Hammarmaden, Kvismaren 10.9 (Kvismare Fågelstation). 1 ex Löten, Kvismaren 16.9 (Anders Karlsson). 2 ex Fågeludden, Oset 17.9-1.10 (Johan Åhlén, Joakim Johansson m.fl.). 1 ex SV Venastugan, Rynningeviken 30.9 (Lennart Eriksson). 1 ex Rysjön, Kvismaren 1.10 (Per Karlsson Linderum). 1 ex Lötenplattformen, Kvismaren 5.10 (Patrik Rhönnsdahl). 2 ex Ässön 6.10 (Leif Sildén). 1 ex Strandpromenaden, Rynningeviken 6.10 (Leif Sandgren)

Gulärla *Motacilla flava*

Fenologi: 1 ex Ormkärret, Kvismaren 21.4 (Per Karlsson Linderum). 1 ad Strandpromenaden, Rynningeviken 6.10 (Ingrid Åkerberg, Weine Erlandsson). 1 ex Rysjön, Kvismaren 6.10 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger).

Gulärla, rasen flavissima *Motacilla flava flavissima*

Landskapets första fynd av denna ras som normalt sett hör hemma på brittiska öarna.

1 fynd: 1 hane Oset 2-3.5 (*Johan Åhlén, Sune Johansson, Berit Söderberg).

Citronärla *Motacilla citreola*

Landskapets sjätte fynd blev denna långstannande individ som sågs på flera platser i Kvismaren under de nästan två månader den fanns på plats.

1 fynd: 1 2K hane Kvismaren 20.4-15.6 (*Stig Linderum, Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl.).

Forsärla *Motacilla cinerea*

Antalet rapporter med forsärlor på lokaler i lämplig miljö har ökat från 20 år 2012 till 24 år 2013. Landskapets totala bestånd av häckande forsärlor torde uppgå till 35-40 par.

Fenologi: 1 ex Klockhammar 7.4 (Leif Asplund). 2 ex Falen, Karlslund 7.4 (Håkan Svensson, Birgitta Davidsson). 2 ex Lindbacka 7.4 (Stefan Risberg). 1 ex str SV Babelsvägen 2, Sköllersta 7.10 (Per Karlsson Linderum). 1 ex Ormesta holme, Oset 8.10 (Åke Lorin).

Sädesärla *Motacilla alba*

Fenologi: 1 ex Sticksjö 1.4 (Tommy Sundqvist). 1 ex Sköllersta 27.10 (Per Karlsson Linderum).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Inga observationer som tyder på häckningar. Men noterbart är två sommarfynd med 1 hane i lämplig biotop Atlasruta 09E2h (Uvakullarna) 30.6 (Nils-Erik Ström) samt 1 ex Huvud, Olshammar 3.7 (Nils-Erik Ström). För att hitta häckningar av arten behöver vi bara ta oss till den norra änden av Värmland så helt omöjligt är det ju inte med häckning även på våra breddgrader.

Större antal: 300 ex Garphyttan 27.10 (Michael Andersson).

400 ex Östra Vintergatan 76, Örebro 14.11 (Ola Erlandsson). 500 ex Örebro Universitet 11.12 (Johan Åhlén).

Strömstare *Cinclus cinclus*

Normalt antal vinterfynd. Inga konstaterade häckningar men på tre platser har det observerats par i lämplig häckningsbiotop under våren/sommaren.

Järnsparv *Prunella modularis*

Sparsamt med övervintrande järnsparvar i landskapet detta år.

Vinter: 1 ex Karlsborg, Vretstorp 11.1-8.2 (Tage Carlsson, Mårten Gustavsson m.fl.).

Rödhake *Erithacus rubecula*

Övervintrande rödhakar noterades huvudsakligen i Örebro- och Osetområdet. Minst 11 olika ex i detta område i januari/februari och 6 ex i december. Utanför Örebro-Oset finns endast tre fynd enligt nedan:

Vinter: 1 ex Sjörs, Vibysjön 18.1 (Pierre Blanksvärd, Tage Carlsson). 1 ex Kumla 13.2 (Frank Tholfsson). 1 ex Tängsätter, Asker 22.2 (Ove Åkesson).

Blåhake *Luscinia svecica*

Som vanligt många höstfynd perioden 22.8-29.9 med de flesta fynden i slättsjöarnas vassar och diken. Fångsten av ett ex i samband med ringmärkning i Kvismaren är årets mest anmärkningsvärda notering. Ovanligt med fynd i juli dessutom. Antalet vårfynd är däremot helt normalt.

Vår: 1 ex Gubbhyllan, Oset 15.5 (Pelle Barkengren). 2 ex Åslaholmen, Kvismaren 16.5 (Jan Tranderyd, Tommy Sundqvist). 1 hane Brantströms gränd, Nasta 23.5 (Åke Lorin). **Sommar:** 1 ex 2K hona ringmärktes vid Fågelsjön, Kvismaren 22.7 (Kvismare fågelstation, Patrik Rhönnsdahl, Matt Slaymaker m.fl.).

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Den positiva trenden från 2012 stärktes under 2013 med fyra konstaterade häckningar och ytterligare några observationer under juni.

Vår: 1 2K hane Venastugan, Rynningeviken 4.5 (Ola Erlandsson). 1 ad hane Ormkärret, Kvismaren 22.5 (gnm Magnus Friberg, Torbjörn Arvidson). **Häckningar:** 1 par permanent revir Kvarntorps industriomr., Kvarntorps högen 27.4-15.8 (*Anders Jacobsson, Per Karlsson Linderum). 1 ex Aspholmen, Örebro 30.5-8.6 (*Stikkan Hallemark, Lennart Eriksson m.fl.). 1 hona Snavlunda, Lindbacka 2.6 (Stefan Risberg). 1 ex föda åt ungar Värmeverket, Örnro, Örebro 7.6-12.7 (*Ola Erlandsson, Peter Eklund m.fl.). 1 hane Kumla 11-12.6 (Jonas Engzell). 1 ad hona bo, hörda ungar Laxå pellets industrianläggning, Röfors 22.7 (*Michael Andersson, Ronnie Lindqvist). 1 ex Vretstorp 15-27.8 (*Pierre Blanksvärd, Mårten Gustavsson m.fl.). **Höst:** 1 ex Välakärren (f.d. Sankängen), Vibysjön 4.9 (Pierre Blanksvärd). 1 IK hane Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 31.10 (Leif Paakkonen).

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

Ett sent höstfynd detta år som förtjänar ett extra omnämnande.

Fenologi: 1 ex Rumboholm, Tysslingen 29.10 -30.10 (Rolf Sykkijev, Kjell Johansson).

Ringtrast *Turdus torquatus*

Bra år med minst 18 fynd av 20 ex under perioden 15.4-3.5. Inga höstfynd detta år vilket är relativt normalt.

Vår: 1 ad hane Kilsgården, Kvismaren 15.4 (Anders Helander, Kent Larsson m.fl.). 1 ad hane Nynäs, Kvismaren 15-16.4 (Johan Åhlén, Peter Gustafson m.fl.). 1 hane Frogesta, Kvismaren 15.4 (*Håkan Carlestam, Stickan Hallemark m.fl.). 1 hane Börjeslätt, Vretstorp 15.4 (Pierre Blanksvärd). 1 ex Filipshyttan 15.4 (Peter Lehmann). 1 hane Vallby, Torsta 15.4 (Anders Nilsson). 2 ad Björshult, Vretstorp 16-27.4 (*Pierre Blanksvärd, Mårten Gustavsson m.fl.). 1 ex Venastugan, Rynningeviken 16-17.4 (Ola Erlandsson). 1 ad hane Mäjsa, Rinkaby 16.4 (Oscar Axelsson). 1 hona Nedre snåret, Kvismaren 16.4 (Per Karlsson Linderum). 1 ex Åsbro 17.4 (Kent Larsson). 2 ex Ånnaboda 19-20.4 (*Håkan Carlestam, Åke Lorin m.fl.). 1 ex Odensvi 19.4 (Bernt Jerlström). 1 ex Ekbacken, Oset 20.4 (Kjell Johansson, Owe Persson). 1 ex Hackvad 20.4 (Jan Tranderyd, Andreas Tranderyd). 1 ex Sännaboda, Ånnaboda 21.4 (*Benny Fredriksson, Helny Olsson m.fl.). 1 hona Solberga 27.4 (Lennart Ahlen). 1 ex Gällersta 3.5 (Per Karlsson Linderum).

Björktrast *Turdus pilaris*

Som vanligt passerade stora mängder under oktober-november på flera håll i landskapet.

Större antal: 1350 ex Venastugan, Rynningeviken 24.10 (Ola Erlandsson). 1374 ex Venastugan, Rynningeviken 25.10 (Ola Erlandsson). 1000 ex Babelsvägen 2, Sköllersta 27.10 (Per Karlsson Linderum). 2000 ex Rysjö hagar, Kvismaren 28.10 (Per Karlsson Linderum). 1280 ex Venastugan, Rynningeviken 2.11 (Ola Erlandsson, Pierre Blanksvärd, Nils Eriksson, Kjell Johansson m.fl.).

Taltrast *Turdus philomelos*

Ett stort antal sträckande taltrastar med 250 ex vid Ässön 6.10 (Leif Sildén). Inga vinterfynd men en sen obs med 3 ex Venastugan, Rynningeviken

17.11 (Lennart Söderqvist) är värd att notera.

Rödvingetrast *Turdus iliacus*

Två vinterfynd i december detta år.

Vinter: 1 ex Östra Vintergatan 76, Örebro 9.12 (Ola Erlandsson). 1 ex Venastugan, Rynningeviken 12.12 (Ola Erlandsson).

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

Några vinterfynd och en större ansamling i samband med vårsträcket är det enda att notera för året.

Vinter: 1 ex Oset 5.1 (Arvid Landgren). 1 ex Stadsparken, Örebro 18.11 (Anders Hutter). 1 ex Ormesta gård, Örebro 23.11 (Åke Pettersson). **Större antal:** 25 ex Odlingen, Garphyttområdet 20.4 (Åke Pettersson).

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

Ungefär 85 sjungande gräshoppsångare noterades under perioden 9.5-13.7. Detta är snäppet under medel för 2000-talet, men bättre än 2012 då man fann 75 ex.

Flodsångare *Locustella fluviatilis*

Mellan 12.5-13.7 gjordes hela 80 fynd av 89 individer, ett strålande rekord för Närke! Trots detta upptäcktes inga säkra häckningar.

80 fynd, 89 ex: 1 ex lämpl biotop Björka lertag 12-22.5 (*Hans Waern, Pierre Blanksvärd m.fl.). 2 ex spel/sång Gamla tippen, Oset 15.5-18.6 (*Per Wedholm, Patrik Strömberg m.fl.). 1 ex spel/sång Fiskinge by, Kvismaren 20.5-8.6 (*Leif Sildén, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 ex spel/sång Hagaby, Örebro 20.5 (Kjell Johansson). 2 hane Ralaån vid Nykvarn, Kumla 22.5-10.6 (*Johan Åhlén, Jonas Engzell m.fl.). 1 hane spel/sång Munkatorp, Rynningeviken 22.5 (Nils Eriksson). 1 ex spel/sång Stick-sjö 23-24.5 (Tommy Sundqvist). 1 ex spel/sång Ormkärret, Kvismaren 23-26.5 (*Magnus Humlan Persson, Ulf Johansson m.fl.). 2 ex Segersjö dammar, Segersjö 24.5-5.7 (*Anders Jacobsson, Magnus Friberg m.fl.). 1 ex spel/sång Karlslund, Stora Mellösa 24.5 (Anders Jacobsson). 1 2K hane Cementrännan, Oset 25-26.5 (*Johan Åhlén, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ad hane permanent revir Atlasruta 10F7i, Götlanda 25.5 (Ronnie Lindqvist, Bernt Jerlström, Oscar Axelsson). 1 ex spel/sång Munkatorp, Rynningeviken 25.5 (Claes Nordell). 1 hane spel/sång Frösvidal 26.5 (Anders Kling). 1 ex spel/sång Helgesta, Odens-

backen 26.5 (Ola Erlandsson). 1 ad hane spel/sång Myrömden östra, Rynningeviken 26.5 (Daniel Gustafson). 2 ex spel/sång Segersjö åkermark, Segersjö 27.5-5.6 (Anders Jacobsson). 2 ex spel/sång Körplanen Rynningeviken 27.5-15.6 (*Kjell Johansson, Bernt Bergström m.fl.). 1 ex spel/sång Äviken, Vättern Nrk 27.5 (gnm Jon Hessman). 1 ex spel/sång Sjörs, Vibysjön 27.5 (*KG Andersson, Tage

Skänk vinster till månadslotteriet!

Vi behöver nya vinster till lotteriet vi har vid våra inomhusmöten. Inte så stora och dyra utan t ex ett paket kaffe, böcker, någon pryl för vår fögnad och nytta, fågelmat som talgbollar, solrosfrön och jordnötter. Hela vinsten går direkt in i föreningskassan.

Ansvarig är Bengt Jalsborn, tel 019-12 70 80. Det går att lämna vinster vid varje månadsmöte.

Ett stort tack på förhand!

Styrelsen

Dubbeltrast

Foto: Torbjörn Arvidson

Carlsson m.fl.). 2 ex spel/sång Sörbybacken, Örebro 27-31.5 (*Albin Lundkvist, Thomas Bernhardsson m.fl.). 1 ex spel/sång Sjörs, Vibysjön 27.5 (Pierre Blanksvärd). 1 ex spel/sång Haga centrum, Örebro 27.5 (Daniel Dagnäs). 1 ex spel/sång Hammar 27.5 (Frank Tholfsson). 1 ex spel/sång Oxhagen, Örebro 28.5 (Rolf Sykkijev). 1 ex Reningsverket, Oset 29.5-2.6 (*Sune Johansson, Kent Larsson m.fl.). 1 hane permanent revir Lindbacka 30.5-8.6 (*Stefan Risberg, Ronnie Lindqvist m.fl.). 1 ex spel/sång Valsta 30.5 (Matts Deubler). 1 ex spel/sång Husön, Kvismaren 30.5-2.6 (*Magnus Friberg, Åke Pettersson m.fl.), och ytterligare 1 ex på samma lokal 3-5.7 (*Osborne Lindberg, Stefan Risberg m.fl.). 1 ex spel/sång Ängsholmen, Tysslingen 30.5-1.7 (*Thomas Eriksson, Erik Törnvall m.fl.). 1 ex spel/sång Haga centrum, Örebro 31.5 (Daniel Dagnäs), 1 hane spel/sång Sörön, Kvismaren 1.6 (*Linda Åström Halvorsen, Birgitta Wahlén m.fl.). 1 hane spel/sång Lindholmen, Hemfjärden 1.6 (Oscar Axelsson). 1 ex spel/sång Näsbyängen, Oset 1.6 (Linda Åström Halvorsen, Birgitta Wahlén, Sven-Gösta Svantesson). 2 ex spel/sång Skruke, Sköllersta 1.6 (Pierre Blanksvärd). 1 ex spel/sång Jonagården, Tysslingen 1-2.6 (Albin Lundkvist, Billy Lindblom). 1 ex spel/sång Sjägesta, Rinkaby 2.6 (gnm Oscar Axelsson). 1 ad hane spel/sång Veland, Velandasjön 2.6 (Michael Andersson). 1 ex spel/sång Värnsta 2.6 (Tage Carlsson, Pierre Blanksvärd). 1 ex spel/sång Sunds herrgård, Nysund Nrk 2.6 (Sören Hedberg). 1 hane spel/sång Gustavsviks golfbana, Örebro 2.6 (Johan Åhlén). 1 ex spel/sång Norra skogen, Rynningeviken 3.6 (Lennart Eriksson, Bernt Bergström). 1 ex spel/sång Hammar 3.6 (Frank Tholfsson). 1 ex spel/sång Råstasjön, Kvismaren 4-10.6 (*Magnus Humlan Persson, Leif Sildén m.fl.). 1 ex spel/sång Reningsverksdammen, Kumla 4.6 (Håkan Persson). 1 ex spel/sång Sund, Nysund Nrk 4.6 (Leif Paakkonen). 1 ex permanent revir Sörbybacken, Örebro 5-29.6 (Albin Lundkvist). 1 ex Egby, Segersjö 5-8.6 (*Anders Jacobsson, Joachim Grohp m.fl.). 1 ex spel/sång Glashytteudden, Ekeby-Almby 6-9.6 (Håkan Nicander). 1 ex spel/sång Värnsta 6.6 (Tage Carlsson, Pierre Blanksvärd, Märten Gustavsson). 1 ex spel/sång Kumlabydammen, Kumla 6.6 (Pierre Blanksvärd). 1 3K+ hane ringm Venakullarna, Rynningeviken 7.6 (Lennart Eriksson). 1 ex spel/sång Bondsätter, Örebro 7-12.6 (*Bo Ståhl,

Annika Lorin m.fl.). 1 ex spel/sång Adolfsberg, Örebro 7-9.6 (*Bo Ståhl, Bernt Jerlström m.fl.). 1 ex spel/sång Björka lertag 9-12.6 (Jonas Engzell). 1 ad hane permanent revir Frösvidalsån, Frösvidal 9.6 (Michael Andersson). 1 ex spel/sång Vibysjön 10-13.6 (Pierre Blanksvärd). 1 ad hane permanent revir Baggetorp, Ringaby 10.6 (Åke Lorin). 1 ad hane permanent revir Ervalla station 10.6 (Michael Andersson). 1 ex spel/sång Almbro, Gällersta 11.6 (Kjell Johansson). 1 ex spel/sång Åbytorp 11.6 (Per Larsson). 1 2K+ hane Fornskinnsmossen, Kvismaren 13.6 (Magnus Friberg). 1 ex spel/sång Fiskinge strandskog, Kvismaren 15.6 (Kvismare Fågelstation). 1 hane spel/sång Öknabron, Kvismaren 20.6 (Magnus Humlan Persson). 2 ex spel/sång Frösshammarsviken Nrk 21.6 (Ulf Eriksson). 1 ex spel/sång Västra strandskogen,

Kvismaren 21-23.6 (*Magnus Humlan Persson, Bo Runesson m.fl.). 1 ex spel/sång Kårsta 206 25-26.6 (Dennis Crona). 1 ex permanent revir Norra Folkavi 26.6-14.7 (Kent Halttunen). 1 hane spel/sång Källviken, Kvismaren 30.6 (Magnus Humlan Persson), 1 ex spel/sång Södra Lången, Lången-området 1.7 (Åke Pettersson), 1 ex spel/sång Ormkärret, Kvismaren 4-15.7 (*Anders Jacobsson, Petter Kylefors m.fl.). 1 ad hane spel/sång Sigtuna, Dyltabruk 4.7 (Michael Andersson). 1 ex permanent revir Atlasruta 09F8b (Åsbro) 6.7 (Ola Erlandsson, Michael Andersson). 1 ex permanent revir Atlasruta 09E7j (Snavlunda) 6.7 (Ola Erlandsson, Michael Andersson). 1 ex spel/sång Tysslingen, Södra, Tysslingen 7-8.7 (*Lennart Eriksson, Roland Stedt m.fl.). 1 ex spel/sång Valen, Hjälmaren Nrk 9.7 (Petter Simonsson). 1 ex permanent revir Norra Folkavi 12.7 (Kent Halttunen) och 1 ex spel/sång Blåsåsa mosse, Svennevad 13.7 (Per Karlsson Linderum).

Vassångare *Locustella luscinioides*

En god uppräckning från fjolårets bottennapp. Fem spelande individer samt två ringmärkta årsungar är ett klart godkänt resultat.

7 fynd: 1 ex spel/sång Öbymaden, Kvismaren 20-21.4 (*Johan Åhlén, Johan Södercrantz m.fl.). 1 ex spel/sång Urholmen, Oset 8.5-3.7 (*Stefan Risberg, Ove Pettersson m.fl.). 1 ex spel/sång Tysslingen, Norra, Tysslingen 10.5-25.6 (*Jan Hägg, Helny Olsson m.fl.). 1 ex spel/sång Värstamaden, Kvismaren 11-12.5 (*Andreas Tranderyd, Jan Tranderyd m.fl.). 1 ex spel/sång Frösshammarsviken Nrk 21.6 (Ulf Eriksson). 1 1K ringm Fågelsjön, Kvismaren 27.7 (Kvismare Fågelstation). 1 1K ringm Fågelsjön, Kvismaren 4.8 (Hannes Andersson).

Busksångare *Acrocephalus dumetorum*

Busksångaren hade åter igen ett riktigt bra år med 10 fynd av 13 sjungande individer, vilket är identiskt med 2012. Inga säkra häckningar noteras dock. Det är värt att notera att arten har haft tre starka år i följd i Närke.

Gräshoppsångare

Foto: Torbjörn Arvidsson

10 fynd, 13 ex: 1 ex spel/sång Näsbyängen, Oset 28.5-10.6 (*Gunilla Lagesson, Lennart Eriksson m.fl.), 2 ex spel/sång Nynäs, Kvismaren 2-16.6 (*Gunilla Wetterling, Anders Nilsson m.fl.). 2 ex spel/sång Egbyåsen, Segersjö 2-8.6 (*Leif Sildén, Joachim Grohp m.fl.). 1 ex spel/sång Sodom, Sköllersta 2-3.6 (*Per Karlsson Linderum, Pierre Blanksvärd m.fl.). 2 ex spel/sång Vibysjön 4-29.6 (*Björn Wennberg, Leif N Andersson m.fl.). 1 ex spel/sång Björka lertag 5-12.6 (*Hans Waern, Jonas Engzell m.fl.). 1 ex spel/sång Knarsta by, Stora Mellösa 8.6 (Joachim Grohp). 1 ex spel/sång Atlasruta 09F8a (Karintorp) 16.6 (Frank Tholfsson). 1 3K+ hane Åstaden, Småbåtshamnen, Örebro 17-19.6 (*Åke Pettersson, Lennart Eriksson m.fl.) och 1 ex spel/sång Reningsverket, Oset 26.6-2.7 (*Gunilla Lagesson, Stefan Risberg m.fl.).

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*

Inventeringarna vid Oset och Rynningeviken gav i år 29 revirhävande hannar, 18 i Oset och 11 i Rynningeviken. Detta kan jämföras med 25 hannar 2012 och 36 hannar 2011 på nämnda lokaler. Mitt emellan alltså. Sammanlagt noterades minst 124 sjungande kärrsångare i Närke under sommaren, vilket är nästan identiskt med 2009 (123 ex) och 2011 (120 ex).

Fenologi: 1 ex Banvallsdungen 11.5 (Thomas Eriksson, Lennart Eriksson m.fl.) 1 ex Kilsgården, Kvismaren 25.8 (Håkan Persson).

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

Tack vare forskningsprojekt på trastsångaren har vi en heltäckande bild över artens förekomst i Segersjö och Kvismaren. I Kvismaren observerades 20 hanar, 25 honor och 74 ungfåglar. I Segersjö fann man 12 hanar, 16 honor och 58 ungfåglar (Kvismare Fågelstation). Även i Rynningeviken och Oset har inventering

utförts. Totalt åtta sjungande hannar registrerades, varav två vid Rävång- en, Rynningeviken och sex i Oset. I motsats till Kvismaren och Segersjö var det dåligt med honor på dessa lokaler, enbart fyra stycken. Resultatet blev två lyckade häckningar och två misslyckade, medan fyra hannar aldrig fann en partner. Ringmärkning inkluderar två hannar i Oset, en hona och tre flygga ungar vid Rävången samt en årsunge vid Venastugan, Rynningeviken (Lennart Eriksson). Dessutom fastnade tre redan märkta individer i nätet vid Venastugan. En var märkt i Kvismaren och två var märkta tidigare år i området (Lennart Eriksson).

Övriga lokaler med sjungande individer: 12 ex Sickelsjö 19.5 (Ulf Eriksson), 1 ex Västra dammen, Boglundsängen 23.5 (Bengt Jalsborn). 1 hane Dampudden, Svennevad 26.5 (Andreas Gullberg). 2 ex Hargedammarna, Harge 27.5 (Claes-Göran Ahlgren). 1 ex Hästagsviken, Katrinelund 28.5 (Anders Karlsson). 1 ex Hallsbergs lertag, Hallsberg 29.5 (Jan Gunnarsson), 1 hane Norrbergs Sankäng 1.6 (Billy Lindblom). 2 ex Katrinelund, Stora Mellösa 1.6 (Anders Jacobsson). 1 ex Viby gård, Viby 6.6 (Tage Carlsson, Pierre Blanksvärd, Mårten Gustavsson), 1 ex Götersvik 6.6 (Kent Halttunen, Rolf Hagström). 2 ex Björkudden, Södra Lunger 6.6 (Ola Erlandsson, Åke Lorin). 1 ex Hässlebergsdammarna, Hallsberg 10.6 (KG Andersson). 15 ex Vibysjön 10.6 (Pierre Blanksvärd). 1 ex Björka lertag 12.6 (Jonas Engzell). 4 ex Östra Båthamnsviken, Södra Lunger 15.6 (Oscar Axelsson). 5 ex Frösshammarsviken Nr 21.6 (Ulf Eriksson). 1 ex Tysslingen, Norra, Tysslingen 23.6 (Kent Halttunen). 1 ex Ässöbron 23.6 (Eric Sandin). 1 ex Göksholm 1.7 (Gunnar Nilsson) och 2 ex Göksholm 1.7 (Gunnar Nilsson).

Höksångare *Sylvia nisoria*

I likhet med ifjol stannade årssumman i landskapet vid en ringmärkt ungfågel i Kvismaren i början av september.

1 fynd: 1 1K ringm. Fågelsjön, Kvismaren 5.9 (Kvismare Fågelstation).

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

Två vinterfynd gjordes i slutet av året, ett i Örebro och ett i Almbro.

Vinter: 1 hona Strömstaregatan, Örebro 3.12 (Britt-Louise Korslid). 1 hane Almbro, Gällersta 18-31.12 (Peter Gustafson, Anders Carlberg).

Gransångare *Phylloscopus collybita*

16 sjungande hannar hördes under sommarperioden, helt i nivå med de senaste fyra åren. Ensamma, ej sjungande ex, noterades i Rynninge-

viken och Oset den 1.6 respektive 2.6, vilket indikerar att häckning kan ha inletts.'

Sjungande individer: 1 ex Gökriksudden, Södra Lunger 24.5 (Ulf Eriksson), 1 ex Brantströms gränd, Nasta 19.5-3.6 (Åke Lorin). 1 ex Varbergaskogen, Varberga 16.5 (Håkan Junkes). 1 ex Segersjö 20.4-26.5 (Anders Jacobsson, Ola Erlandsson). 1 ex Sixtorp, Multen 7.6 (Anders Jacobsson). 1 ex Vreta, Hardemo (Rolf Hagström). 1 ex Fröshammarsviken 21.6 (Ulf Eriksson). 1 ex Glomman 25.5-15.6 (Bo Ståhl). 1 ex Nasta, Örebro 2.6 (Stefan Risberg, Jonas Blücher). 1 ex Gustavsvik 17.7 (Stefan Risberg). 1 ex Frötuna 13.6 (Åke Lorin). 1 ex Ödeby 9.6 (Åke Lorin). 1 ex Grythem 6.6 (Kent Håltunen, Rolf Hagström). 1 ex Gränsjö 406, Glanshammar 21.6 (Nils Eriksson). 1 ex Rävängen, Karlslund 12.6 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex Finnhammaren Biskopsvrak 22.6 (Thord Eriksson).

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Nio ex av mindre flugsnappare sågs 2013 vilket är ett normalt antal. Glädjande nog noterades en häckning i Zinkgruvan, där en hona med mat i näbben sågs.

9 fynd: 1 2K hane Banvallsdungen, Tysslingen 10.5 (Thomas Eriksson, Stefan Risberg m.fl.). 1 honf Kvistbro 15.5 (Per Karlsson Linderum). 1 hane sj Logsjö, Logsjön 23.5 (Michael Andersson, Tomas Gustafson m.fl.). 1 hane sj Vintrosa 1.6-5.6 (gnm Michael Andersson, obs. Mats Rosenberg). 1 sj Alkärret, Oset 17.6 (Åke Pettersson, Håkan Carlestam m.fl.). 1 hona föda åt ungar Zinkgruvan 15.7 (Billy Lindblom). 1 hane Kägglanområdet 26.7 (Erik Törnvall). 1 1K Flyhagen Ännabodavägen, Garphyttan 25.8 (Benny Fredriksson). 1 1K ringm Ässön 6.9 (Kvismare Fågelstation).

Skäggmes *Panurus biarmicus*

De flesta fynden under häckningstid härstammar från Kvismaren, men ungfåglar sågs, alternativt ringmärktes också sommardag i Rynningeviken och Oset, vilket kan tyda på att häckning genomförts på dessa lokaler. Ett sommarfynd är också rapporterat från Norra Ässundet. Trots allt konstaterades enbart en säker häckning, vid Fröshammarsviken. I Kvismaren genomfördes under hösten standardiserad ringmärkning, som försåg sammanlagt 47 skäggmesar med ring.

Häckning: 6 ex pulli/nyligen flygga Fröshammarsviken 21.6 (Ulf Eriksson).

Pungmes *Remiz pendulinus*

I Kvismaren dök hela åtta revirhävande hanar upp under våren, fördelat på två ex vid Åslaholmen, två ex i Ormkärret, två ex Åsens sjöland, ett ex vid Åslasjön och ett ex vid Rysjön (Magnus Friberg, Anders Jacobsson m.fl.). Endast en av hannarna, i Åsens Sjöland, lyckades locka till sig en hona.

Tidsbrist gjorde sedan att häckningen inte följ-

des upp, men den 10.8 hittades 2 1K-fåglar vid Åslaholmen (Hannes Andersson, Jalle Hiltunen), och den 24.8 ringmärktes 2 1K-fåglar vid Vallén (Kvismare fågelstation).

I Oset fanns en bobyggande hane vid Reningsverket mellan 30.4-5.6 (Johan Åhlén, Stefan Risberg m.fl.). Ytterligare ett ex sågs under perioden 17.5-2.6 (Åke Lorin, Karin Bergh m.fl.). Häckningsförsöket rann dessvärre ut i sanden.

Utöver nämnda individer sågs under häckningstid en hane i Ytterby, Odensbacken 20.5 (Kjell Johansson), ett ex vid Strandpromenaden, Rynningeviken 1.6 (Linus Jonson) och en hane vid Västra dammen, Boglundsängen 5.6 (Bernt Bergström).

Noterbart är också en riktigt sen höstobservation: 1 ex lockläte Ormkärret, Kvismaren 15.10 (Kent Larsson).

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Fem fynd av sex individer är något mer än normalt. Obsarna i Sköllersta är extra intressanta, då en hane och hona uppträdde tillsammans vilket kan tyda på häckning.

Noterbart: 2 ex Babelsvägen 2, Sköllersta 25.5-14.7 (*Per Karlsson Linderum, Magnus Friberg m.fl.). 1 ex spel/sång Raststugan Hälsingland, Tysslingen 31.5-1.6 (*Bengt Jalsborn, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex spel/sång Golfbanan, Ämmeberg 3.6 (Nils-Erik Ström). 1 hane spel/sång, ej häckning Husön, Kvismaren 3.6 (Magnus Humlan Persson) och 1 hane spel/sång Ängfallet, Kvismaren 12.6 (Magnus Humlan Persson).

Törnskata *Lanius collurio*

Årets första törnskata observerades redan den 8 maj, medan årets sista individ sågs den 20 september. Värt att notera är att såväl första som sista obs härstammar från samma lokal.

Fenologi: 1 hona Venastugan, Rynningeviken 8.5 (Lennart Eriksson). 1 ex Venastugan, Rynningeviken 20.9 (Leif Sandgren).

Smalnäbbad nötkråka *Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*

För första gången sedan 2008 fick vi observationer av smalnäbbad nötkråka i Närke. Fem fynd av åtta individer, fördelat på nedanstående datum och lokaler.

5 fynd, 8 ex: 2 ex Nasta 23.8-3.9 (Åke Lorin, Åke Jalo, Stefan Risberg). 2 ex Centralstationen, Örebro 11.9 (Dennis Crona). 1 ex Almby, Örebro 18.9 (Per Wedholm). 1 ex Babelsvägen 4, Sköllersta 23.10 (gnm Hasse Molin). 2 ex Vattenverket, Karlslund 24.11-30.12 (Lennart Eriksson, Ove Pettersson m.fl.).

Råka *Corvus frugilegus*

Observationerna av råkor 2013 var utspridda över hela nio av årets tolv månader. Mars blev en fin månad, med tvåsiffriga antal på fyra lokaler.

Sommar: 1 ex Björka lertag 4.5 (Jonas Engzell, Frank Tholfs-son). 1 ex Ormesta åkrar och strandskog, Oset 4.5 (Bo Runes-son). 1 ex Almbro, Gällersta 10.5 (Peter Gustafson, Kjell Jo-hansson). 1 ex Täby, Stora Mellösa 12.5 (Gunnar Nilsson). 2 ex Hammarmaden, Kvismaren 17.5 (Kjell Pålsson, Lars Sund-berg). **Vinter:** 1 ad Norra tornet, Tysslingen 11.12 (Bernt Jerl-ström). 1 ex Sjörs, Vibysjön 25.12 (Joakim Johansson). **Större antal:** 27 ex Hardemo 15.3 (Bernt Jerlström). 19 ex str NO Pålshodagatan 13, Örebro 26.3 (Johan Åhlén). 18 ex Renings-dammen, Vretstorp 26.3 (Tage Carlsson, Mårten Gustavsson). 17 ex str NO Hammarbron, Kvismaren 23.3 (Anders Jacobs-son, Stickan Hallemark).

Stare *Sturnus vulgaris*

Det var ganska sparsmakat med starar i Närke både i början och slutet av 2013. Nedan redovisas de största flockarna.

Vinter: Max. 9 ex Killingemaden, Kvismaren 5.1-9.1 (Ove Åkesson, Benny Fredriksson m.fl). Max 25 ex Nysund 13.1-25.1 (Sören Hedberg, Leif Paakkonen).

Bofink *Fringilla coelebs*

I början av året kunde man finna bofink på i stort sett varenda fågelbord i landskapet, och vid Husön kunde man notera den fina siffran 100 ex vid ett tillfälle i februari. Även under december kunde man se individer här och var, men inga större antal.

Noterbart: Max 100 ex Husön, Kvismaren 12.1 - 17.2 (Anders Jacobsson, Magnus Friberg, m.fl). 1115 ex str SV Venastugan, Rynningeviken 2.9 (Ola Erlandsson, Leif Eckmann m.fl). 1000 ex str S Kvismaren 17.9 (Peter Gustafson). 1 hona Sticksjö 1-31.12 (Tommy Sundqvist).

Ob. bo-/bergfink *Fringilla sp.*

Höststräcket tog aldrig fart ordentligt över Närke

detta år. Nedan nämns de största noteringarna.

Höststräck: 13200 ex str Ässon 15.9 (Leif Sildén). 5350 ex str SV Venastugan, Rynningeviken 15.9 (Ola Erlandsson, Leif Eckmann m.fl). 4485 ex str SV Venastugan, Rynningeviken 21.9 (Ola Erlandsson, Lennart Eriksson m.fl).

Vinterhämling *Carduelis flavirostris*

De flesta vinterfynden i början av året utgjordes av en större flock i Kvismaren som drog runt mellan Husön, Lindåsabacken och Söröslätten. Som mest noterades 120 ex. Under våren noterades inga större flockar, och även slutet av året präglades av ganska få och beskedliga obsar. Endast två sträckobsar gjordes under hösten, 1 ex str S Venastugan, Rynningeviken 11.10 (Ola Erlandsson) och 2 ex str S Karlsunds motionsspår 30.11 (Ola Erlandsson).

Vinter: 8 ex Västra rakan, Kvismaren 1.1 (Jan Rosqvist, Ronny Nilsson m.fl). 2 ex Barkaregatan Näsby 20.1 (Per Wedholm). Max 120 ex Husön, Kvismaren 17.1-28.2 (Patric Gullström, Stickan Hallemark m.fl). 2 ex Ullavi, Sköllesta 6.2 (Per Karlsson Linderum). 6 ex Västra rakan, Kvismaren 8.12 (Magnus Friberg). 1 ex Gröna bron, Rynningeviken (Ola Erlandsson). 15 ex Norra tornet, Tysslingen 13.12 (Lennart Eriksson). 22 ex Urholmen, Oset 18.12 (Lennart Eriksson).

Brunsiska *Carduelis flammea cabaret*

Antalet observationer av brunsiska ökade till tolv under 2013, fördelade på två under vintern och tio under hösten.

12 fynd: 1 hane Salem, Fågelåsen, Nysund 9.2 (Leif Paakkonen). 3 ex Lindåsabacken, Kvismaren 17.2 (Magnus Friberg). 4 1K ringm Vallen, Fågelsjön, Kvismaren 21.9 (Magnus Friberg). 1 ex märkt Ässön 26.9 (Jan Rosenfeld). 1 ex Hammarsån, Kvismaren 26.9 (Pierre Blanksvärd). 1 ex Rosenbergsstugan, Oset 26.9 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex Oset 1.10 (Kjell Johansson). 2 ex ringm Venastugan, Rynningeviken 15.10 (Leif Sandgren). 2 ex Norrbyås, Kvismaren 27.10 (Per Karlsson Linderum). 6 ex Bärsta åkrar, Kvismaren 27.10 (Magnus Friberg). 1 ex Snötuppen, Oset 30.10 (Stefan Risberg). 5 ex Hammarkullen, Kvismaren 9.11 (Magnus Friberg).

Foto: Torbjörn Arvidson

Brunsiska

Snösiska *Carduelis horne-manni*

Under 2013 noterades 16 snösiska, vilket är en normal års-siffr. Våren var synnerligen mager, med endast två observationer. Under hösten sågs de på något fler lokaler, framför allt i Kvismaren där ett ex höll till under ett par veckor vid

Husön, medan max fem ex drog runt på ett antal dellokaler under oktober-december till mångas förtjusning.

16 fynd: 1 ex Caféhörnan, Oset 10.3 (Patrik Strömberg). 1 2K Pålshodagatan 13, Örebro 21.3 (Johan Åhlén). 1 ex Åslaholmen, Kvismaren 13.10 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex Näsbybäcken, Oset 20.10 (Bernt Jerlström). 1 ex Stora Mellösa 27.10 (Leif Sildén). Max 6 ex (4 1K + 2 ad) Kvismaren 26.10-29.12 (Johan Åhlén, Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl). 1 1K Snötippen, Oset 30.10 (Stefan Risberg). 2 ex Göksholms båthamn, Göksholm 22.11 (Anders Karlsson). 1 ex Laxå 4.12 (Leif Paakkonen). 1 ex Mullhyttan (Patrik Strömberg).

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

Vi upplevde en enorm invasion av bändelkorsnäbb i Närke, med inte mindre än 50 olika fynd under perioden 14.7-31.12.

50 fynd: 3 honf. Fiskinge 219 Tybblebacken 3.7 (Johan Åhlén). 1x Stormossen, Ölsboda herrgård 23.7 (Jan Korslid). 6 ex Sörbyvägen 19, Sörbyskogen 27.7 (Albin Lundkvist). 7 ex Glomman, Örebro 28.7 (Kjell Johansson). 1 ex str SV Babelsvägen 2, Sköllersta 3.8 (Per Karlsson Linderum). 1 ex Norra skogen, Rynningeviken 8.8 (Ola Erlandsson). 2 ex Lanna golfbana, Lanna 11.8 (Peter Eklund). 1 ex Åssön 14.8 (Magnus Friberg m.fl). 1 ex Stora Mellösa 15.8 (Leif Sildén). 1 ex str Åssöbron 16.8 (Jalle Hiltunen). 6 ex str SV Venastugan 18.8 (Ola Erlandsson, Linus Jonson). 2 ex förbifl. Venastugan, Rynningeviken 18.8 (Ola Erlandsson, Linus Jonson). 1 ex Runnaby kvarnväg, Eker 18.8 (Jan Tranderyd). 1 ex Bäckelid, Nysund 25.8 (Sören Hedberg). 6 ex Bäcksjön, Östansjö 25.8 (Per Karlsson Linderum). 4 ex Nälön, Hackvad 28.8 (Per Karlsson Linderum). 1 ex str SV Venastugan, Rynningeviken 28.8 (Ola Erlandsson, Lennart Eriksson). 2 ex Kantarellstigen 6, Åsbro 28.8 (Kent Larsson). 2 honor Nedre skogsparkeringen, Garphyttans Nationalpark 29.8-12.9 (Kent Larsson, Stickan Hallemark m.fl). 3 ex str SV Venastugan, Rynningeviken 29.8 (Ola Erlandsson). 7 ex Bäcksände, Villingsbergs skjutfält 31.8 (Helny Olsson). 8 ex Fågelsjöplattformen, Kvismaren 31.8 (Anders Jacobsson). 5 ex str SV Blåklintstigen 2, Örebro 31.8 (Lennart Eriksson). 2 ex str SV Venastugan, Rynningeviken 2.9 (Ola Erlandsson, Leif Eckmann). 2 ex Hammarmaden, Kvismaren 3.9 (Kent Larsson, Anders Karlsson). 4 ex Stora Rankemossen 5.9 (Janne Dahlén). 2 ex Skåleklint 7.9 (Per Karlsson Linderum, Amanda Linderum). 5 ex str SV Linblommevägen 26, Stora Mellösa 8.9 (Anders Karlsson). 1 1K str SV Venastugan, Rynningeviken 9.9 (Lennart Eriksson). 1 ex Hjortsberga, Hällabrotet 11.9 (Andreas Tranderyd). 1 ex Långbro kyrka, Örebro 11.9 (Stickan Hallemark). 3 1K Hidingegård, Hidinge 13.9 (Petter Haldén). 1 ex str SV Östra Vintergatan 76, Örebro 16.9 (Ola Erlandsson). 5 e str S Öby kulle, Kvismaren 16.9 (Kvismare Fågelstation). 1 ex Jätteberget, Ölen 18.9 (Mårten Persson). 1 ex Kvarnvägen, Garphyttan 19.9 (Kjell Johansson). 5 ex Öby kulle, Kvismaren 23.9 (Kent Larsson). 1 ad hane + 2 1K Hjälmärbaden 2.10 (Tord Larsson). 2 ex Uggleboda, Stortorp 8.10 (Per Karlsson Linderum). 2 ex Karlslunds motionsspår 8.10 (Ola Erlandsson). 2 ex str S Babelsvägen 2, Sköllersta 13.10 (Per Karlsson Linderum). 1 ex str SV Barkaregatan, Näsby, Örebro 2.11 (Per Wedholm). 6 ex Öby kulle, Kvismaren 4.11-14.11 (Kent Larsson,

Nils Eriksson m.fl). 1 hane str SV Venastugan, Rynningeviken 13.11 (Ola Erlandsson). 2 ex Fågelbärgsgatan, Örebro 16.11 (Christer Nytén). 1 ex Örnros, Örebro 20.11 (Håkan Persson). 3 ex Karlslund 23.11 (Marianne Johansson). 5 ex Örebro Universitet 11.12-31.12 (Johan Åhlén, Marianne Johansson m.fl). 11 ex Irisgatan, Örebro 21.12 (Jan Tranderyd, Peter Lehmann m.fl). 1 hane Långängen 30.12 (Per Karlsson Linderum).

Mindre korsnäbb *Loxia curvirostra*

Brist på granfrön skapade en omfattande och utdragen invasionsrörelse av mindre korsnäbb, som satte igång redan under högsommaren och pågick i stort sett resten av året. Hela 271 observationer gjordes av arten under året, de allra flesta juni-december. Vi fick också uppleva flera fina sträckdagar, som synes nedan.

Större antal: 259 ex str SV Venastugan, Rynningeviken 18.8 (Ola Erlandsson, Linus Jonson). 173 ex str SV Venastugan, Rynningeviken 20.8 (Ola Erlandsson, Leif Eckmann m.fl). 150 ex str S Babelsvägen 2 Sköllersta 30.6 (Per Karlsson Linderum). 120 ex str S Rysjön 28.6 (Åke Pettersson). 109 ex str SV Venastugan, Rynningeviken 21.8 (Ola Erlandsson, Lennart Eriksson m.fl). 107 ex str SV Venastugan, Rynningeviken 10.8 (Ola Erlandsson). 100 ex str S Nedre skogsparkeringen, Garphyttans Nationalpark 2.7 (Lennart Eriksson).

Större korsnäbb *Loxia pytyopsittacus*

Parallellt med megainvasionen av mindre korsnäbb, gjorde den större korsnäbben lite mer väsen av sig än vanligt under hösten och förvintern. Hela 69 observationer gjordes under året, varav de allra flesta under oktober-december.

Större antal: 15 ex Kvarnsjön, Villingsbergs Skjutfält 2.12 (Pierre Blanksvärd, Stefan Risberg). 12 ex Södra Hällsjömosen, Villingsbergs skjutfält 20.11 (Pierre Blanksvärd). 8 ex, Solfjädern, Nasta 27.12 (Åke Lorin). 7 ex str SV Fallen, Karlslund 12.10 (Ola Erlandsson). 7 ex Kägleborg Käglaområdet 13.10 (Oscar Axelsson).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Första rosenfinken dök upp den 12 maj, upptäckt av Christer Nytén. Under häckningstid rapporterades sedan cirka 90 sjungande hannar, en mycket fin siffra! De högsta siffrorna härstammar från Tysslingen, Oset och Rynningeviken. Toppa kallistan gör Gamla tippen, Oset med fem sjungande hannar och Venakullarna, Rynningeviken med fyra sjungande hannar.

Fenologi: 1 ex spel/sång Gamla tippen, Oset 12.5 (Christer Nytén). 1 honf Venastugan, Rynningeviken 31.8 (Johan Åhlén, Lennart Eriksson, Håkan Carlestam m.fl).

Tallbit *Pinicola enucleator*

Invasionen från slutet av 2012 höll i sig även under inledningen av 2013, med flera större flockar på

framför allt Villingsbergs skjutfält och kring Garphyttan. Under slutet av året var det desto glesare med observationer, bara sex obsar med blygsamma individantal gjordes under perioden slutet av oktober-december. Sammanlagt under 2013 gjordes 35 fynd av tallbit i Närke. Fynd med 10 ex eller flera listas nedan:

Större antal: Max 45 ex Flyhagen, Ånnabodavägen, Garphyttan 5.1-22.1 (Joakim Johansson, Ronnie Johansson m.fl). Max 45 ex Berga, Villingsbergs skjutfält 14-18.1 (Sune Johansson, Stickan Hallemark m.fl). 10 ex Västhaga 16.1 (Per Karlsson Linderum). 15 ex Ymningshyttan, Villingsbergs skjutfält 18.1 (Kent Hålttunen, Bengt Jarlsborn). Max 30 ex Garphyttans Nationalpark 26.1-20.2 (Sune Johansson, Pierre Blanksvärd m.fl). 20 ex Östra Hällsjön, Villingsbergs skjutfält 27.1 (Stefan Risberg). 12 ex Åkerby hage, Tysslingen 29.1-16.2 (Lennart Eriksson). 10 ex Lanfordsdammen, Villingsbergs skjutfält 1.2 (Kent Larsson). 38 ex Gåssjön, Gåssjömossen 27.2 (Mikael Hake gnm Johan Frölinghaus). 10 ex Pelltorp, Vretstorp 9.3 (Johan Södercrantz, Per Gustafsson m.fl).

Lappsparrv *Calcarius lapponicus*

En ganska skral förekomst under året, med enbart sex ex under våren och 12 ex under hösten.

Vår: 1 ex Södra tornet, Tysslingen 6.4-11.4 (Lennart Eriksson, Hans Waern). 1 honf. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 14.4 (Per Karlsson Linderum). 1 ex str N Gåssjön, Gåssjömossarna 18.4 (Johan Frölinghaus). 1 ex str N Gåssjön, Gåssjömossarna 19.4 (Johan Frölinghaus). 1 ex Västra rakan, Kvismaren 4.5 (Håkan Persson). 1 ex str N Björka lertag 6.5 (Jonas Engzell). **Höst:** 1 ex lockläte Linblommavägen 26, Stora Mellösa 11.9 (Anders Karlsson). 1 hane Strandpromenaden, Rynningeviken 12.9 (Jonas Classon, Nils Eriksson). Max 2 ex Oset 12.9-17.9 (Åke Pettersson, Roland Thuvander m.fl). 2 ex Västra kröken, Kvismaren 12.9-16.9 (Stickan Hallemark, Mårten Gustavsson. 2 ex str SV Öby kulle, Kvismaren 12.9 (Kent Larsson). 1 ex Norra tornet, Tysslingen 13.9 (Lennart Eriksson). 1 ex Frommesta, Ekeby 17.9 (Per Karlsson Linderum). 1 ex Valltorp, Tysslingen 19.9 (Ola Erlandsson). 1 ex lockläte Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 21.9 (Anders Jacobsson).

Snösparrv *Plectrophenax nivalis*

Det var ganska magert med snösparrvar i Närke under 2013. Inledningen av året gav endast några ströfynd i Kvismaren, medan två lite större flockar, en i Kvismaren och en i Rynningeviken, var det mest noterbara under november och december.

Större antal: 32 ex Fornskinnsåkrarna Kvismaren 17.11 (Magnus Friberg, Håkan Dawidsson m.fl). Max 17 ex Strandpromenaden Rynningeviken 12.12-30.12 (Ola Erlandsson, Lennart Waara, Kristina Lindqvist m.fl).

Ortolansparrv *Emberiza hortulana*

Tre par häckade i Kvismaren under 2013, men bara ett par lyckades med häckningen och fick ut fem ungar. Totalt har sju revirhävande hanar funnits i

området men räknar man in tillfälliga observationer så har 12 olika hanar setts i området (Magnus Persson, Patrik Rhönstad).

Sjungande hannar har dessutom observerats på följande platser: 1 ex Banvallsdungen, Tysslingen 10.5 (Helny Olsson, Christer Nyten). 1 ex Segersjö naturreservat, Segersjö 10-27.5 (Anders Jacobsson, Ola Erlandsson m.fl). 1 ex Ullavi, Sköllersta 12.5 (Per Karlsson Linderum). 1 ex Götabro, Hardemo 28.5 (Håkan Ellehammar) och 1 ex Sköllersta prästäng 13.6 (Magnus Friberg). **Höst:** 1 ex Ängfallet, Kvismaren 13-14.8 (Jalle Hiltunen, Hannes Andersson m.fl). 1 ex Venastugan, Rynningeviken 18.8 (Lennart Eriksson).

Videsparrv *Emberiza rustica*

Första fyndet av arten sedan 2011, och blott fjärde under 2000-talet! Ett vårfynd finns också registrerat men på grund av utebliven skriftlig rapport underkändes detta.

1 fynd: 1 ex Hammarsån, Kvismaren 21-23.9 (*Åke Pettersson, Åke Lorin m.fl.).

Sävsparv *Emberiza schoeniclus*

Det vimlade av övervintrande sävsparvar i Närke under årets två första månader, med åtskilliga individer på flera platser. I slutet av året var facit betydligt skralare, med endast två decemberobsar.

Vinter: 3 ex Ormesta, Örebro 1.1-2.2 (Åke Pettersson). 2 ex Löten, Kvismaren 1.1 (Joakim Johansson). 1 ex Hammarbron, Kvismaren 4.1 (Anders Carlberg). 1 ex Cementrännan Oset 4.1 (Roland Thuvander). 1 ex Fågeludden, Oset 5.1 (Per Flodin, Ulrik Lötberg m.fl). 1 ex Reningsverket, Oset 5.1-12.1 (Anders Johansson, Mats Axbrink m.fl). 1 ex Svartåns mynning, Oset 5.1-9.1 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl). Max 8 ex Husön, Kvismaren 7.1-20.1 (Kent Larsson, Håkan Svensson m.fl). 1 ex Näsbybäcken Oset 12.1 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 hane Pålshodagatan 13, Örebro 18.1-17.2 (Johan Åhlén). Max 4 ex Västra kröken, Kvismaren 27.1-25.2 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson, Stickan Hallemark m.fl). 1 ex Öby kulle 14.2 (Per Karlsson Linderum). Max 5 ex Söröslätten, Kvismaren 20.2-28.2 (Anders Carlberg, Peter Gustafsson m.fl). 1 hane Gamla tippen, Oset 13.12 (Anders Jacobsson). 1 ex Ormesta, Örebro 27.12 (Åke Pettersson). 🐦

Ragnarsson
FASTIGHETER AB

stöder detta nummer av
Fåglar i Närke!

OBSat i Närke marker perioden mars - maj 2014

Hans Waern

Ett godtyckligt urval av noteringar från rapportsystemet Svalan. Inriktningen ligger på sällsynta fåglar, avvikande mängder eller udda tidpunkter för vanligare arter. Kort sagt - en skvallerspalt i god veckotidningsanda. Urvalet är således helt subjektiv och artikeln bör därför inte citeras i andra alster om fåglar i Närke.

En intensiv fågelvår ligger bakom oss med många observationer av lite ovanligare arter, vilket är mycket trevligt.

ANDFÅGLAR - FLAMINGOER

Mindre sångsvan har observerats med 2 ex. vid Södra Tysslingen 2-3 mars. Vid Rånneå, Tysslingen, sågs arten spridda dagar mellan 3 mars och 12 april med som mest 4 ex. 3 mars. 2 ex. fanns vid Viby 3 mars. Vid Kvismaren sågs arten 4, 5 och 10 mars. Den fanns också vid Hardemo 6 mars och Öjamossen 29 mars. Ett ex. noterades vid Geråsen, Viby 27 april-14 maj. Många observationer av **spetsbergsgås** finns under hela perioden med som mest 520 ex. vid Kvismaren 11 mars. Även **bläsgås** är flitigt rapporterad med som mest 238 ex. vid Gymningemaden, Tysslingen, 3 april. En **fjällgås** rapporterades från Vårbo, Skagern, 12 april och 8 ex. från Ängfalla åkrar, Kvis-

maren, 14 april. En **stripgås** sågs vid Hamarmaden, Kvismaren, 24 maj och en **prutgås** vid Oset 11-19 april. **Gravand** är rapporterad med 1 till 2 ex. från Oset 23 mars - 14 april. Vid Kvismaren sågs arten vid Hamarmaden 4, 5 och 16 april och 3 maj. Ett ex. sågs vid Vårbo, Skagern, 16 april, två vid Klåvudden, 27 och 29 april, ett vid Stentornet, Rynningeviken, 29 april, ett vid Stora Röknen, Vättern, 17 maj och ett vid Kvismaren den 18 maj vid Frånabotten och ett 20 maj vid Fågelsjön. **Amerikansk kricka** är sedd vid Vibysjön 8 april samt 18-20 april. Parkrymlingen **mandarinand** sågs vid Kumlasjön 11 - 22 april. **Bergand** är rapporterad från Klåvudden 26-27 april och 9, 15 och 17 maj med 1-5 ex. **Ejder** sågs vid Nydalen med 2 ex. 13 april. Vid Klåvudden sågs arten 21, 27 och 29 april samt 9 och 15 maj med upp till 14 ex. Ett par

sågs vid Vinön 13 maj. **Alfågel** är sedd vid Klåvudden olika dagar mellan 14 april och 18 maj med som mest 9 ex. **Sjöorre** rapporterades från Klåvudden och Nydalen, Vättern, 23 mars - 20 maj med som mest 300 ex. 10 maj. Den är även sedd vid Vibysjön 9 mars med 5 ex. 11 april sträckte 5 ex förbi Örebro, 5 ex vid Vårbo, Skagern, 27 april och tre ex. i Nordsjön och Söderhavet, Kvarntorpshögen, 8-9 maj. En **svärta** sågs vid Västkärr 16 april och ett ex. i Tisaren 18 april.

Bläsgäss

Foto: Torbjörn Arvidson

Vid Klåvud-
den och Nyda-
len är den rap-
porterad från
18 april-20 maj
med som mest
75 ex. 27 april.

Vaktel har
hörts vid Rum-
boholm, Tyss-
lingen 23 och
31 maj, Sörby-
vägen, Örebro,
24 maj och vid
Kilsgården och
Nynäs, Kvis-
maren, 25-26
maj och 5 ex.
vid Lindbacka
30 maj. En

Alfågel, hane i vinterdräkt

Foto: Torbjörn Arvidson

svartnäbbad

islom är sedd vid Klåvudden 15 maj. Även en **vitnäbbad islom** obsades denna dag vid Klåvudden. En **silkeshäger** sågs vid Vibysjön 24 maj. Troligen samma fågel som sågs vid Kvismaren 25-26 maj, vid Hammarmaden och Löten. En **ägrethäger** kunde skådas vid Blacksta, Tysslingen, 20 mars och vid Norra Tysslingen 14 maj. Vid Vibysjön och reningsdammen Vretstorp sågs denna art 25 mars- 2 april och även 11-12 maj. och vid Kvismaren ett ex. 21 maj. En **svart stork** sågs 28 mars vid Vibysjön.

Svartnäbbad islom

Foto: Torbjörn Arvidson

ROVFÅGLAR - VADARE

En **brun gladar** rapporteras från Tanntorp, Hjortkvarn, 15 april, vid Kvismaren ett ex. 30 april vid Hammarbotten, ett ex. 17 maj vid Husön och ett ex. vid Viby 23 maj.

Röd glada är under maj sedd vid Vibysjön, Hjortkvarn, Kvismaren, Tysslingen, Hålahult och Odensbacken. En **stäpphök** sågs vid Norra tornet, Tysslingen, 1 maj. En **ängshök** är sedd vid Hjort-

kvarn 4 maj. Vid Kvismaren är arten sedd spridda dagar mellan 9-31 maj, både en hane och en hona. En aftonfalk är sedd vid Kvismaren 17 och 24 maj. En **mindre sumphöna** har hörts vid Oset 31 ma. **Kornknarr** rapporteras 19- 31 maj från olika platse,. Älvesta i Häl- labrottet, Sticksjö, reningsverket i Hallsberg, Kvismaren, Stjärnsund, och Brånsta, Kumla har också fått besök av arten. **Fjällpipare** har rastat från 10 maj perioden ut vid Kvismaren,

Nysund, Gällersta, Ekeby, Nysund, Resta och Almbro. Största flocken 55 ex. vid Gällersta 16 maj. **Kustpipare** är sedd med 10 ex. vid Kvismaren 3 maj och 4 ex 10-11 maj på Kalsta åkrar och i .Norrbyås. **Kustsnäppa** sågs med 2 ex vid Rysjön 11 maj och 6 ex. vid Stora Röknen, Vättern, 17 maj. En **myrsnäppa** iaktogs 30 maj vid Östra Kvismaren. En **prärielöpare** sågs 12-13 maj vid Kvismaren, vid Fornskinnsåkrarna. **Dubbelbeckasin** hördes vid Rånneasta Tysslingen, 5-20 maj, vid Hammarmaden Kvismaren en 8-12 maj och även vid Norra Svalnäs 10 och 19 maj. **Dvärgbeckasin** har observerats vid Kvismaren, Tysslingen, Rynningeviken, Solberga 5 april – 16 maj. **Rödspov** är sedd vid Oset 1-8 maj, vid Kvismaren ett ex. 3 maj och ett ex. Rånneasta, Tysslingen, 16 maj. **Myrspov** har uppehållit sig vid Oset, Kvismaren, Klåvudden, Domarkärret under perioden. En **dammnsnäppa** är rapporterad från Kvismaren 20 april samt 28-29 april.

LABBAR – UGGLOR

Bredstjärtad labb sågs med 5 ex vid Klåvudden 16 maj. **Vitvingad tärna** iaktogs vid Ry-

sjön och Löten, Kvismaren, 17-20 maj med som mest 16 ex. **Kentsk tärna** är noterad vid Rynningeviken och Oset 4-5 maj. **Tordmule** sågs vid Klåvudden 29 april. **Jorduggla** är sedd vid Kvismaren, Tysslingen, Sticksjö och Stora Röknen under perioden.

NATTSKÄRROR – TRASTAR

Periodens riktiga raritet var den **orientsegla-re** som sågs vid Rysjön och Nyängen, Kvismaren, 10-12 maj och 30 maj. **Kungsfiskare** har setts vid Tysslingen 22 mars vid Södra tornet och Banvallsdungen 25 maj, vid Tisaren ett ex 16 april, vid Kvismaren ett ex. 20 april och ett vid Lindbacka 13 maj. En **berg-lärka** är sedd vid Bärsta åkrar, Kvismaren, 21 mars. En **rödstrupig piplärka** sågs vid Oset 30 maj, och en **citronärkla** 29 april vid Åslaholmen, Kvismaren. **Ringtrast** har setts vid Björshult och Börjeslätt vid Vretstorp, Åbytorp, Tysslingen, Sköllersta, Gökhult, Viby och Marieberg.

SÅNGARE - KARDINALER

Flodsångare har hörts från 18 maj perioden ut vid Kvismaren, Myrö, Oset, Körtingsberg, Frösshammarsviken, Värnsta, Rynningeviken, Alnängsbadet och Segersjö. **Vassångare** hördes vid Rynningeviken 28 april och vid Kvismaren 29 april, 10-20 maj och vid Svartåns mynnin, Oset, 2 ex. 3-31 maj. **Busksångare** är rapporterad med 1 ex. vardera från Oset 27 maj, från Hallsbergs lertag 30-31 maj, från Ullavidammen 31 maj och från Egbyåsen, Segersjö, 31 maj. **Brandkronad kungsfågel** sågs vid Flyhagen, Ånnaboda 15 mars. **Mindre flugsnappare** sågs vid Prinskullens naturreservat 16 maj, vid Sommaro, Örebro, ett ex. 20-28 maj, ett ex. Jonstorp 23 maj, ett ex. vid Lannafors 24 maj, ett ex. vid Bystads näs, Sottern, 28 maj och 2 ex. vid Olles hage 30-31 maj. En **sommargylling** hördes vid Ängfallet 28 maj. En **bändelkorsnäbb** sågs i Sköllersta 31 mars. **Snösiska** sågs i mars vid Karlhällsvägen, Brandströms gränd och Tallbacka Majas väg i Örebro, Kvismaren och i Stortorp. **Lappsparrv** har setts vid Oset, Kvismaren, Klåvudden och Rynningeviken. 🐦

UNGDOMSSIDAN

NOFs ungdomsgrupp behöver ny ledare

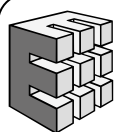
Känner du för att göra en insats för våra ungdomar? NOF behöver återväxt och det här är ett viktigt uppdrag.

Det som ska göras är:

- Att planera aktivitetsprogrammet.
- Bjuda in ungdomarna via mail eller telefon när det är dags.
- Samordna skjuts och annat praktiskt.

Fågelguide följer med på alla exkursioner.

Är du intresserad, kontakta Ronnie Lindqvist 070-262 14 17 eller Hans Waern 070- 492 53 51

Ekonomas
Redovisningskonsult AB

Telefon 019-58 10 45

har bidragit till detta nummer av
Fåglar i Närke

Våra kurser och arrangemang sker
i samarbete med:

Tysslingen söder

Redaktionen

Arbeten på den gamla transformatorbyggnaden har påbörjats för att avslutas i höst. De ingår i Länsstyrelsens projekt LIFE+ Reclaim. Syftet är att under 2016 skapa och installera en fräsch naturutställning i byggnaden. Under sommaren renoveras byggnadens yttre, varför byggnadsställningar kommer att vara uppsatta under en del av sommaren. Anlitad entreprenör är Puts & Tegel. Det skall gå att passera ut till tornet, men vissa hinder kan tidvis förekomma.

Vidare har ägarna till Irvingsholms gård för

avsikt att renovera invallningen på samma plats under året. Den befintliga invallningen är i dåligt skick och läcker vid höga vattenstånd. Ännu vet man inte hur omfattande åtgärder som kommer att krävas, men besiktning av en expert är beställd. Det kan vara så illa att hela den gamla invallningen måste grävas om. Troligen måste rampen upp till utsiktsplattformen tillfälligt tas bort för att möjliggöra renovering, varför tillgängligheten till denna kan komma att begränsas starkt under en period 2014. Det är ovisst när under året detta arbete kommer att ske.

Ägarna till Irvingsholms gård har observerat att besökare på vägen på gångvägen fram till plattformen, har valt att gå uppe på vallkrönet. De önskar att besökare inte ska gå på vällen, eftersom de är oroliga för att dess dåliga skick kan försämrats av detta.

Dessutom vill ägarna till Irvingsholm att besökare undviker att parkera på sådant sätt att vägen fram till deras pumphus (samma väg som går till plattformen) blockeras av bilar, eftersom de ibland kan behöva komma fram med maskiner. Det finns ytterligare parkeringsyta söder om Gränevägen vid "Banvallsdungen".

Tysslingen, transformatorstationen då arbetena just påbörjats Foto: Michael Andersson

Att bo i Närke?

Kent Halttunen

Fågeltornskampen den 3 maj och lyckades pricka in 83 arter. Det gav dem en elfteplats bland 71 tävlande torn i Sverige.

Att bo i Närke är inte så dumt, i alla fall om man gillar fåglar. Jo, jag vet, det finns fågelskådare som flyttat både till Öland och Västkusten för att få ännu bättre skådning. Men som Närkeskådare har vi begåvats med tre mycket bra fågellokaler: Kvismaren, Oset/Rynningeviken och Tysslingen, alla brukar ligga topp 40 över de artrikaste lokalerna i Sverige. Lägg till lite andra pärlor som Kilsbergen, Tiveden och norra Vättern. Tänk, om man skulle bo i Norberg i Västmanland eller Särna i Dalarna? Hemska tanke. Många pippiloger skulle vara lyckliga över att ha alla dessa fågellokaler i Närke på så nära håll. I vårt landskap kan man prata om närskådning hela tiden.

En del fågelskådare och naturintresserade från andra delar av landet känner till fågellokaler i Närke. Det märker jag när jag i Kvismaren stöter på en grupp skådare från Katrineholm, eller när jag står och guidar under svanflytten i Tysslingen. Dit kommer intresserade från hela Sverige för att uppleva svanarnas rop på våren på nära håll. Men jag tror många runt om i Sverige inte har en susning om hur bra vi har det här.

Jag tycker oftast det är roligt att dela med mig av mina fågelupplevelser och berättar gärna om vilka fantastiska fågellokaler vi har i Närke. Ibland undrar jag varför inte Närke marknadsförs mer som ett fågelparadis. Varför ska de som bor i Stockholm och Mälardalen alltid ge sig iväg till Öland, Falsterbo, Getterön eller Hornborgarsjön, när man har ett bra alternativ bara ett par timmar bort? Här kan man under en helg, och med korta avstånd, pricka in rätt mycket bra fågelskådning. Per Karlsson Linderum och Pelle Barkengren stod på en enda plats i Kvismaren, på Rysjtornet, under

Men här finns också en konflikt. Hur road är jag egentligen av att det skulle komma fler skådare till våra marker? Hur kul skulle det vara att det alltid traskar runt skådare överallt, att jag aldrig får en lugn stund i ett fågeltorn eller på en plats som jag gillar? Visserligen skulle det upptäckas många fler fågelarter, men vill jag att Närke ska se ut som södra Öland under de intensiva vår- eller höstveckorna med skådare i var enda hörn?

Finns det några fördelar med att fler och fler upptäcker naturen? Tja, rent generellt tror jag det är bra att fler förstår fördelarna med till exempel allemansrätten och strandskyddet. Det är också bra om fler upplever naturen som något positivt, det skapar förutsättningar för att det ska bli fler fågellokaler som skyddas från exploatering eller skogsskövling. Jag tror också att ett ökat intresse för fågelskådning skapar möjlighet för ett bättre fågelskydd och och att fler förstår varför fåglarna i jordbrukslandskapet hotas. Jag hoppas det i alla fall.

Men som sagt, det är en konflikt i det hela. Jag vill nog också kunna stå och hänga alldeles ensam i södra tornet i Tysslingen i några timmar och titta på ingenting. 🐦

Tysslingen, södra tornet

Foto: Torbjörn Arvidson

Ungdomsaktiviteter - Se www.sofnet.org/nofnet/aktiviteter under rubrik ungdomsgruppen.

Tjejaktiviteter - Se www.sofnet.org/nofnet/aktiviteter under rubrik Tjejgrupperna.

Exkursioner och resor hösten 2014

Söndag 17 augusti I Erik Rosenbergs spår. Vandring i Kvismaren. Vi samlas vid Öby kulle kl 7 på morgonen. Vi tar med oss matsäcken och går efter en introduktion på vallen i riktning mot Sörön. Under vandringen så stannar vi till och gör vissa reflektioner. Och tittar på fåglar. Tänkte passera östra pumpen och vända på Åsens sjöland. På väg hemåt och väl på Åslaholmen blir det stopp för fika om inte förr. Vid stoppen blandar vi fåglar i historien och nu med inslag om hur människorna hade det förr och nu. Exkursionsledare: Lars Johansson

Söndag 31 augusti Vadarspaning i Oset. Vi letar upp höstens rastande vadare. Samling kl. 9 vid parkeringen intill reningsverket. Exkursionsledare: Kent Halttunen, 070-216 11 30.

Söndag 7 september Vadarspaning vid Boglundsängen. Hittar vi ytterligare arter jämfört med det som fans vid Oset en vecka tidigare? Samling vid p-platsen på slutet av Neongatan kl. 9. Exkursionsledare: Bengt Jalsborn, 070-113 47 99.

Lördag 13 september Rävahänget. Plats: Raststugan vid Ravgången, tid 8 – 13. En aktivitet för hela familjen med fågelspanning, demonstration av ringmärkning, försäljning av fågelholkar, korvgrillning mm. Fågelguider finns på plats och delar gärna med sig av kunskaper och ger möjlighet att titta i tubkikare. För information, ring Rolf Hagström 0761-421721

Falsterboresa 24 - 28 september.¹ Årets resa

till Falsterbo följer delvis gamla traditioner och innehåller delvis lite nyordninga.

Avresa från Örebro sent onsdag eftermiddag 24/9 och hemkomst söndag kväll 28/9. Första natten bor vi på Getterön i Varberg, därefter i stugorna på Ljungens camping i Falsterbo.

Dagarna börjar i gryningen med skådning på Nabben. Sen får vädret och fåglarna avgöra. Vi kommer att besöka Börringesjön och andra fina lokaler i södra Skåne. De goda erfarenheterna från Ölandsresan förra året med minibussar gör att vi kör den här resan på samma sätt. För prisuppgifter, anmälan och ytterligare information ring Ronnie Lindqvist 070-262 14 17 eller maila till: lindqvist_ronnie@hotmail.com.

Lördag 4 - söndag 5 oktober Euro Bird Watch. Denna helg skådas det fågel över nästan hela Europa, och i alla deltagande länder bjuds även allmänheten in. Evenemanget kallas Euro Birdwatch och fokuserar både på det roliga i att se på fåglar och att flyttfåglar är en gemensam angelägenhet mellan länderna. Information om dagens arrangemang kommer senare via hemsidan.

Resa till Öland 9 - 12 oktober.¹ Skådarnas paradis, Öland, väntar på oss även i år. Upplägget är beprövat, boende i Grönhögens stugby, mat i självhushåll eller på restaurang i byn, tidiga morgontimmar på Ölands södra udde, underbar fågelskådning med en aldrig sinande ström av mer eller mindre rara fåglar.

Lite sol, lite kyla blir det väl också. Trevligt resande i bekväma minibussar och som vanligt avrundar vi dagarna med gemensam artgenomgång. Vi åker från Örebro ca kl 07.00 torsdagen den 9/10 och återkommer söndag kväll 12/10.

För prisuppgifter, anmälan och ytterligare information ring Ronnie Lindqvist 070-262 14 17 eller maila till: lindqvist_ronnie@hotmail.com.

Söndag 19 oktober - Yxnäset med ÖNF. Vi vandrar genom sumpmark och kohagar för

1 Du som är nybörjare ska känna dig speciellt välkommen på resorna. Inga förkunskaper behövs. Vi skådar i grupp och lär oss tillsammans

att ta oss ut till Yxnäsa udde och kolla in sal-skrakar och andra spännande sjöfåglar. Ta med stövlar, matsäck och något att grilla. Samling vid P-platsen i Bondevrak kl. 9. För mer info, ring Gunnar Nilsson 019-24 66 77.

Resa till Hönö 31 okt – 2 nov. Förra årets fina resa gav mersmak. Avresa från Örebro sent fredag eftermiddag 31/10 och hemkomst till Örebro söndag kväll 2/11. För prisuppgifter, anmälan och ytterligare information ring Hans Waern 070-492 53 51 eller maila till hans@ekonoma.se.

Söndag 2 november Södra Hjälmarkanten. Närmare information kommer senare. Ansvarig: Ronnie Lindqvist 070-2621417

Uppdaterad information finns på NOF:s hemsida <http://www.sofnet.org/nofnet>

Kontaktperson för NOFs exkursioner och övriga frågor är Rolf Hagström 0761-421721, rolf.hagstrom@gmail.com.

Vid alla exkursioner utgår en frivillig avgift på 20:-- till vår fågelfond. Om du vill ha hjälp med skjuts vid våra exkursioner kontakta respektive ledare. Bilresor betalas direkt till förare med 7 kr/mil och resenär. (Rekommendation från styrelsen f.o.m. 2014.) Vid resor med övernattnig tas en mindre avgift ut av deltagarna för administration och till vår fågelfond.

Program inomhusmöten

Torsdag 18 september - Forskaren **Hans Ryttman** från Stockholms Universitet kommer och pratar om göktytor. Den rödlistade hackspetten har minskat med hälften sedan 1980-talet och behöver hjälp för att inte fortsätta minska. Göktytan är den enda hackspetten som flyttar och brukar återkomma i april och flyga söderut igen efter häckningen. Efter kaffet berättar **Magnus Friberg** om ringmärkningsprojektet med småfläckig sumphöna i Kvismaren 2014.

Inomhusmötena äger rum kl 19 i Vasakyrkan, Vasagatan, Örebro

Ringmärkta fåglar

Ringar från döda eller avlästa data från levande fåglar sänds till:

Naturhistoriska riksmuseet, Ringmärkningscentralen, Box 50 007, 104 05 Stockholm tel. 08-5195 40 80. Fax 08-5195 42 44.

Uppge plats, omständigheter som dödsorsak, tid m m för fyndet.

Rapportera via webb:
www2.nrm.se/rc/rc-formular.html.se

Fågelakuten

Besvarar frågor om skadade eller tillvaratagna fåglar. Tar hand om skadade fåglar för rehabilitering. E-post: fagelakuten@telia.com. Se även vår hemsida: www.sofnet.org/nofnet/om-nof/fagelakuten.

Fågeldoktor'n

Staffan Ullström, Gällersta 244, 705 94 Örebro, tel. 019-23 92 37, 076-712 18 88

Övriga

Leif Sandgren, Örebro, tel. 070-256 73 95
Tage Carlsson, Vretstorp, tel. 0582-66 00 11
Leif Bertilsson, Fjugesta, tel. 0585-311 46
Ulla Wallin, Frövi, tel. 0581-331 79

Statens vilt

Den som påträffar ett dött djur av nedanstående arter skall anmäla detta till polisen för vidarebefordran till något av landets större naturhistoriska museer.

Artlista för fåglar:

Fiskgjuse	Svarttärna
Bivråk	Storkar
Örnar	Rördrom
Glador	Lunnefågel
Kärrhökar	Salskrake
Falkar	Svarthalsad dopping
Tornuggla	Skärfläcka
Hökuggla	Gråspett
Berguv	Vitryggig hackspett
Fjälluggla	Mellanspett
Lappuggla	Kungsfiskare
Slaguggla	Härfågel
Fjällgås	Blåkråka
Skräntärna	Sommargylling

NOF:s försäljningsmaterial

NOF-kåsa, mörkgrön, m. NOF-logga	30 kr
NOF-dekal små	3 kr/st
stora	10 kr/st
Artlista Närke	gratis
Småfågel-, grå flugsnappar-, och tarholk	75 kr/st
Knip och Uggleholk	400 kr/st

NOF-keps, svart med
broderad vit logga
i stor lek för alla. 150 kr/st
Porto + frakt tillkommer

Vill du handla? Vänd dig till **Bengt Jalsborn**
Vallnäs vägen 3, 703 58 Örebro, Tel. 019-12 70 80,
070-113 47 99. E-post: b.jalsborn@gmail.com

Regionala rapportkommittén (Rrk)

Sammanställande:

Johan Åhlén Tel. 070-536 62 91
Pålsbodagatan 13 70218 Örebro
epost: johan.ahlen@hotmail.com

Övriga medlemmar:

Ola Erlandsson, Magnus Friberg, Ove Pettersson och Andreas Sandberg

NOF:s tjejgrupper

Annika Lorin, Tel: 019-24 48 46
Ami Sundén, Tel: 070-944 73 00

NOF:s Ungdomsgrupp

Vakant! Kontakta **Ronnie Lindqvist** 070-262
14 17 eller **Hans Waern** 070- 492 53 51

Osetkommittén

Kommittén för skötsel av naturreservatet Oset-Rynningeviken. NOF:s representant är:
Leif Sandgren, Tuppa Klaras väg 18, 702 29 Örebro
Tel. 070-256 73 95. E-post: leif.sandgren@telia.com

Svansjön Tysslingen

NOF:s representant i stiftelsen:
Helny Olsson, Arvaby, 719 95 Vintrosa, Tel 019-29
90 03 eller 070-5762981. E-post: helny@telia.com

Skjutfältsbesök?

Planerar du utflykt till Kilsbergen och skjutfälten kan du kolla på webbplats www.skjutfalten.se vilka dagar dessa är avlysta.

Kamakura

Nyhet!

Kamakura EDV-81 25-55x W

B

Avs: Trio Tryck AB • Box 1504 • 701 15 Örebro

Innehållsförteckning

Omslagsbild:	1
Ordföranden har ordet Hans Waern	1
Till minne av min vän Sven Engström Staffan Åkeby	3
Fågelrapport för Närke 2013 Reginala rapportkommittén	4
Nya NOF medlemmar	5
OBS:at i Närke Hans Waern	30
NOFs ungdomgrupp behöver ny ledare Ronnie Lindqvist	33
Tysslingen söder Redaktionen	33
Att bo i Närke? Kent Halttunen	34
Program	35